У Києві на Подолі відбувся осінній ярмарок
із продажу сільськогосподарської продукції.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

№ 172 (2672) ■ Вівторок, 25 вересня 2001 року ■ Ціна договірна

Голос України

Газета
Верховної Ради
України

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1391 р. Не стало Сергія Радонезького, церковного діяча, засновника Троїце-Сергієвої лаври. ■ 1766 р. Народився герцог Рішельє, французький державний діяч, з 1803 р. — градоначальник Одеси, генерал-губернатор Новоросійського краю. ■ 1854 р. Розпочалася перша Севастопольська оборона. ■ 1906 р. Народився видатний композитор Дмитро Шостакович. ■ 1920 р. У Білозерці на Херсонщині народився майбутній кіноактор і режисер Сергій Бондарчук. Зіграв, зокрема, Тараса Шевченка в однойменному фільмі. ■ 1939 р. У Львові вийшов перший номер газети «Вільна Україна».

Президент Леонід Кучма на запорізькій «Мотор-Січі» сказав про стратегію

У Запоріжжі з робочим візитом побував Президент України Леонід Кучма. Глава держави відвідав ВАТ «Мотор-Січ», колектив якого відзначав своє 85-річчя, ознайомився з серійною продукцією підприємства та новими розробками, готовими до впровадження у виробництво.

Леонід Кучма провів нараду з авіабудівниками України, взяв участь в урочистому засіданні, присвяченому ювілею ВАТ «Мотор-Січ».

— Шлях, пройдений вашими попередниками й вами, вражає — від першого поршневого двигуна для літака «Ілля Муромець», створеного нашим земляком Ігорем Сікорським, до потужного газотурбінного Д-18Т для літаків «Руслан» і «Мрія», — звернувся Леонід Данилович до запорізьких моторобудівників. — Сьогодні, коли відбувається істотне поглиблення економічних відносин з країнами СНД, є можливість надати нового імпульсу розвитку вашої галузі.

(Закінчення на 2-й стор.).

Вітання польським переможцям

Перший заступник Голови Верховної Ради України, лідер СДПУ(о) Віктор Медведчук від імені своїх однопартійців висловив щирі привітання на адресу польських соціал-демократів, які здобули переконливу перемогу на парламентських виборах 23 вересня 2001 року. «Ми впевнені, — сказав Віктор Медведчук, — що ця блискуча перемога польських колег дасть новий позитивний імпульс у двосторонніх відносинах між нашими дружніми країнами».

Ми хотіли, мали шанс і виграли

Це слова лідера лівиці (блоку Соціал-демократичної партії і Унії праці) Лешека Міллера, виголошені ним за годину після закриття виборчих дільниць. За попередніми даними, ця партія здобула 44 відсотки голосів виборців, що означало: вона матиме 231 мандат у Сеймі. Проте на ранок, у понеділок, 10 мандатів «зникло». Отже, на понеділок лівиці до більшості вже не вистачало 10 соратників. Це пояснюється великою, як для Польщі, кількістю недійсних бюлетенів — 3 відсотки. А також надходженням даних з дільниць, котрі надали інформацію пізніше.

(Закінчення на 9-й стор.).

ВІЙНА ЗАЛИШИЛА ЇМ ОДНУ ДОРОГУ

Сидір КОВПАК і Олексій ФЕДОРОВ.

Партизанські будні. Фото Я. ДАВИДЗОНА.

Осіннє повітря Спадщанського лісу, всієї Путивльщини настояне на скорботі. Саме ця, овіяна ратною славою земля, 60-років тому стала колискою партизанського руху в Україні.

(Закінчення на 3-й стор.).

У номер

Новий підхід чи втома?

Учора представництво України при Раді Європи влаштувало в Страсбурзі грандіозний прийом з нагоди 10-ї річниці незалежності нашої держави. Запрошено було близько 500 осіб. Прийом став першою з «українських» подій, запланованих тут на поточний тиждень. Ще має відкритися виставка українських художників, а головне — Парламентська асамблея РЄ обговорить питання виконання Україною обов'язків і зобов'язань члена Ради Європи.

Бюро асамблеї учора капітально перетасувало порядок денний засідання, і наше питання було перенесене аж на четвер. Як і передбачалося, санкцій ПАРЄ не запроваджуватиме — це новий підхід.

(Закінчення на 9-й стор.).

Борги

З нагоди самітів принципами не поступаються

Від візиту делегації РАТ «Газпром», про який ще минулої п'ятниці повідомив перший віце-прем'єр-міністр Олег Дубина, очікують єдиної відповіді: чи відбудеться підписання двосторонньої угоди про реструктуризацію українського газового боргу на саміті глав урядів країн СНД у Москві.

(Закінчення на 3-й стор.).

Пожежу гасять, шахтарів лікують

У лікарнях Донецька залишаються 13 гірників, які постраждали під час аварії на шахті імені Засядька. Один із них — у тяжкому стані, **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**.

А тим часом тривають роботи з гасіння пожежі в забої. До аварійних робіт залучено два відділення воєнізованого гірничорятувального загону Міністерства палива та енергетики України.

Я вам пишу...

І бібліотеці користь!

Я передплачую «ГУ» з 1992 року і за будь-яких труднощів не розлучаюся з газетою. Адже ваші журналісти — справжні бійці. Людмила Коханець, Віталій Жежера, Галина Квітка, Оксана Теленчі та інші силою пера ведуть боротьбу з несправедливістю і беззаконням. А суперрубрики «Сім'я» та «Поступ незалежності» зберігаю у спеціальній підшивці. В кінці року я передам їх до сільської бібліотеки.

Михайло БІЛОУС.

Гірськ
Щорського району
Чернігівської області.

P. S. Україна утримує сьоме місце у світовому рейтингу виробників сталі

Президент Леонід Кучма на запорізькій «Моторі-Січі» говорив про стратегію

(Початок на 1-й стор.).

Коротко проаналізувавши здобутки та прорахунки на шляху нашого державотворення, Л. Кучма поділився своїм баченням соціально-економічного розвитку України на подальші десять років, окреслив його пріоритети й стратегію.

— Цілі та завдання цього етапу розвитку України, —наголосив Президент, — значно складніші від тих, які стояли перед нами в попередні роки. Йдеться про втілення в життя стратегії, яка має забезпечити утвердження України як високорозвиненої, соціальної за своєю суттю, демократичної та правової держави, спроможної вирішувати найскладніші проблеми свого розвитку.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Пільговиків не побільшає

У комітетах ВР

Комітет Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки погодився з пропозиціями Президента України до Закону «Про альтернативні джерела енергії» та рекомендував парламенту прийняти закон у новій редакції.

Глава держави наклав вето на закон, не погодившись із кількома пунктами документа.

Президент заперечував проти такої форми стимулювання виробництва та споживання енергії з альтернативних джерел, як введення пільгового оподаткування.

Так, статтею 9 закону встановлювалося, що підприємства та організації, які видобувають геотермальну енергію з виведених з експлуатації нафтогазових свердловин усіх категорій, отримують нульові ставки відрахувань за геологорозвідувальні роботи, що виконувалися за рахунок Державного бюджету України, терміном на 10 років з дня отримання дозволу.

Крім того, передбачалося звільнити підприємства альтернативної енергетики з 1 квітня 2001 року від сплати земельного податку, від обкладення податком на додану вартість операцій із ввезенням на митну територію України матеріалів, устаткування і комплектувального обладнання.

Погодившись із пропозиціями Президента щодо скасування зазначених податкових пільг, члени Комітету з питань ПЕК, ядерної політики та ядерної безпеки вирішили доопрацювати вищенаведені норми закону перед його розглядом у парламенті.

Інформаційне управління Верховної Ради.

Фотофакт

Вкладниця банку «Україна», мати двох дітей Олена Солод (праворуч) і пенсіонерка Валентина Левченко провели акцію протесту перед будинком Запорізької обласної адміністрації.

Фото Євгена САПРОНОВА (УНІАН).

Партійні рядки

Діти, малюнки, вибори

Не виключено, що блок «Наша Україна», який очолює експрем'єр Віктор Ющенко, увійде до передвиборного блоку партії Регіонів, «Трудової України», Народно-демократичної та Аграрної партій. Про це заявив лідер партії Регіонів, глава Державної податкової адміністрації Микола Азаров під час відкриття виставки-конкурсу дитячого малюнка «Податки очима дітей» у Києві. Водночас, як **передає «Інтерфакс-Україна»,** М. Азаров вважає, що питання про створення «ширшої демократичної коаліції» має бути винесено на загальне обговорення чотирьох партій. «І лише в тому разі, якщо домовленість задовольнятиме всіх учасників нашого блоку, об'єднання з «Нашою Україною» можливе», — зазначив М. Азаров.

У свою чергу, лідер НДП Валерій Пустовойтенко вважає, що передвиборний «блок чотирьох» можуть поповнити ще й Партія промисловців і підприємців і Демократична партія України. А партія «Міжрегіональний блок реформ» минулої суботи на з'їзді вже прийняла рішення приєднатися до народних демократів.

Утім, на думку аналітиків, можливе об'єднання «Нашої України» з «блоком чотирьох» досить примарне. Насамперед тому, що, долучившись до передвиборного блоку, якому приписують намагання використати на майбутніх парламентських виборах потужний адмінресурс, В. Ющенко може розгубити не лише потенційні голоси своїх нинішніх прибічників, а й найімовірніших правоцентристських партнерів, передусім Рухи.

На підмогу народним демократам

Партія «Міжрегіональний блок реформ» приєднається до Народно-демократичної партії. Таке рішення ухвалено на IV з'їзді МБР.

«Настав час робити вибір», — заявив лідер МБР Тимофій Мотренко. Аргументуючи свою позицію, він повідомив про труднощі, пов'язані з участю партії в парламентських виборах-2002, точніше — зі збиранням необхідної кількості підписів. А також наголосив, що партія насамперед має намір і надалі відстоювати свої ідейні принципи, ініціюючи відповідні зміни у статуті та програмі НДП, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

Як згладити гострі соціальні кути

Держбюджет-2002

У Верховній Раді України триває обговорення проекту Державного бюджету на 2002 рік.

«У соціальному розрізі в проекті Держбюджету-2002 є позитивні зрушення порівняно з попереднім роком», —заявила в інтерв'ю кореспонденту «ГУ» голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці Валентина Гошовська (ДГ «Трудова Україна»). За її словами, плюсом, зокрема, є те, що Кабмін уперше подав на розгляд ВР проект закону про затвердження прожиткового мінімуму на 2002 рік ще до початку розгляду головного фінансового документа держави. Згідно із законопроектом, схваленим у першому читанні, прожитковий мінімум на наступний рік пропоновано встановити розміром у 342 гривні 38 копійок.

«Це означає, що можна не лише говорити про прожитковий мінімум як про віртуально-декларативну величину, орієнтир, не пов'язаний із жодними соціальними розрахунками й виплатами, а встановити в бюджеті реальне забезпечення прожиткового мінімуму, — сказала В. Гошовська. — І хоча бюджет наступного року, на жаль, ще не врахує прожитковий мінімум на всі 100, а лише десь на 30 відсотків, можна очікувати збільшення зарплат, пенсій і соціальних виплат. Прописаний в законі про бюджет рівень соціального забезпечення відповідно до прожиткового мінімуму стане базовим нормативом для всіх законів, які визначають соціальні допомоги».

Наприклад, планується збільшити рівень соціальної державної допомоги малозабезпеченим сім'ям, сім'ям із дітьми, із дітьми-інвалідами тощо. Так, допомога малозабезпеченим сім'ям на кожного члена родини зросте з 65 до 80—90 гривень. Мінімальну заробітну плату пропонується підвищити з 118 до 140 гривень.

«Звичайно, це дуже мало, — каже В. Гошовська, — але навіть 140 гривень не повністю закладено в проекті бюджету, поданому урядом. Додатково потрібно виділити приблизно 3,5 мільярда гривень, а я бачу в законопроекті лише частину цих коштів».

Ще одне зауваження парламентського соціального комітету: хоча в проекті бюджету продекларовано 52 відсотки всіх витрат на соціальні потреби, відсутня розшифровка конкретних програм і витрат.

У проекті Держбюджету-2002 більшість пільг, які діяли цього року, збережено, а дію призупинених пролонговано. Щоправда, уряд передбачає збільшити видатки на забезпечення інвалідів автомобілями з ручним керуванням, протезами, санаторно-курортними путівками. А деякі пільги, зокрема, на придбання газу чи твердого палива, пропонується надавати грішми. «Наш комітет наполягає на тому, щоб більшість пільг і субсидій надавати людям грошима, бо «накручується» дуже багато різних структур-посередників, — пояснює В. Гошовська. — На жаль, забезпечити всі передбачені чинним законодавством пільги неможливо, бо для цього потрібно два державні бюджети України. Тож, мабуть, треба чітко розмежувати, де пільги, а де привілеї».

Щороку кожний уряд переконує, що новий бюджет буде соціально спрямованим. Чи це реально, стане відомо вже 17—18 жовтня, коли Верховна Рада розглядатиме проект Держбюджету-2002 у першому читанні.

Юліана ШЕВЧУК.

Молодь прагне знати закони

Нове видання

«Нормативно-правова база: діяльність молодіжних громадських організацій» — перше і єдине видання в Україні, в якому зібрані та упорядковані всі нормативно-правові акти в галузі молодіжної політики. За словами упорядника книги, юрисконсульта Українського національного комітету молодіжних організацій Діани Міли, до видання такої збірки спонукав той факт, що до комітету щодня надходить багато звернень молоді та громадських організацій з правових питань. Упорядники не лише зібрали тексти законів України, постанов Кабміну та Верховної Ради, указів Президента, а й упорядкували та систематизували документи для зручного користування.

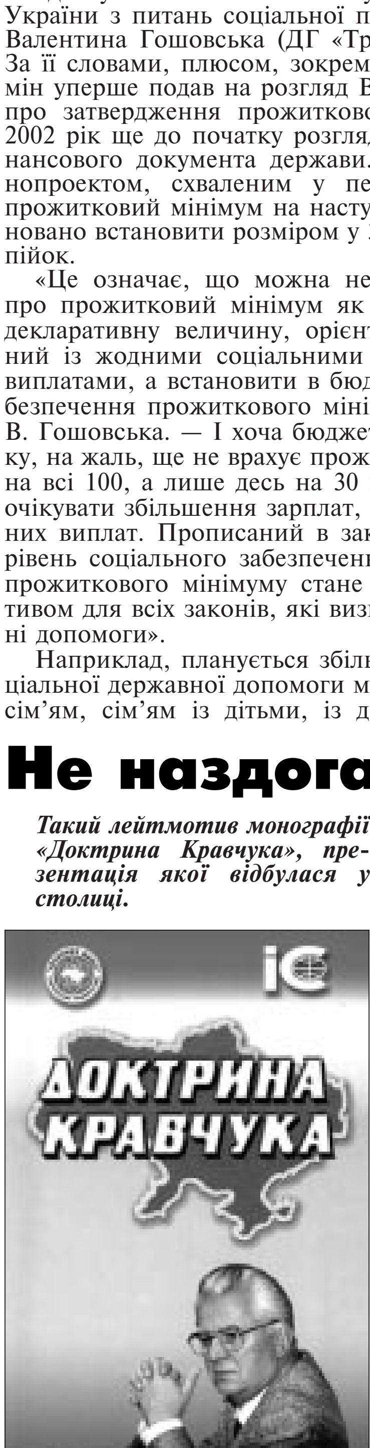
Книга вийшла накладом 1000 примірників. Її безкоштовно отримають 75 всеукраїнських та 27 регіональних комітетів молодіжних організацій, обласні управління у справах молоді та центральні бібліотеки. Ознайомитися з виданням також можна на сайті УНКМО.

Але, оскільки законодавство змінюється, вносяться доповнення та поправки до чинного законодавства, то періодично ці документи з'являтимуться у додатку до збірника.

Юлія ШЕЙКО.

Не наздоганяти — випереджати

Такий лейтмотив монографії «Доктрина Кравчука», презентація якої відбулася у столиці.

Як зазначив у передньому слові президент Національної академії наук Борис Патон, ця робота — погляд у XXI століття. Автори — відомі вчені Віталій Врублевський, Осип Мороз та Юрій Саєнко — намагаються визначити напрями розвитку світової спільноти і місце України в цих процесах. На їхню думку, лише інтелектуалізація суспільства допоможе нашій державі посісти гідне місце на світовій арені.

Недаремно епіграфом до своєї роботи вони обрали думку Наполеона Бонапарта: «Поразка армії — біда; втрата імператора — подвійна біда; втрата інтелекту нації — повна катастрофа».

Автори монографії переконані: годі «блукати в сутінках минулого», сьогодні треба дбати про формування модерної української нації, яка має значний інтелектуальний потенціал для того, щоб стати «східноєвропейським тигром». Навіть виводять алгоритм такого перетворення.

Ще одна важлива риса цього наукового дослідження —практична спрямованість. Протягом трьох років буде проведено не тільки дослідження, а й розроблятиметься програма «Інтелектуально-інноваційний випереджаючий розвиток України», яка має стати основою для багатьох урядових рішень. Передусім — для фінансування науки. А тому, напевне, багатьом урядовцям варто було б звернути увагу на слова Білла Клінтона: «Ми багаті не тому, що маємо гроші, а тому, що даємо гроші на науку».

Українське товариство «Інтелект нації», яке очолює перший всенародно обраний Президент України Леонід Кравчук, своєю діяльністю насамперед намагається не тільки привернути увагу до науки, а й спонукати науковців до пошуку, а урядовців — до стимулювання нових наукових розробок.

Володимир КОРОЛЮК.

Надзвичайна подія

Якщо профспілкам погрожують, значить, це комусь потрібно

У Луганську здійснено підпал дверей штаб-квартири Конфедерації вільних профспілок, розташованої в одному з житлових будинків обласного центру. Підпал виявила заступниця голови Конфедерації Тетяна Кисла, звернувши увагу на потьоки якоїсь рідини на дверях, на площадці біля них і сходовому марші. На щастя, приміщення організації не постраждало, за винятком вигорілої ділянки підлоги.

Голова Конфедерації Микола Козюберда пов'язує диверсію з діяльністю своєї організації.

Алла АНТИПОВА.

Війна залишила їм одну дорогу

Пам'ять

(Початок на 1-й стор.).

Запалив факел всенародної боротьби і ненависті до фашистських окупантів загін народних месників на чолі зі славетним партизанським полководцем, двічі Героєм Радянського Союзу Сидором Ковпаком. Згодом загін переріс у з'єднання, яке налічувало тисячу бійців. А ще за рік воно перетворилося на справжню партизанську армію, в якій поруч з українцями воювали представники 42 національностей і яка нещадно била ворога від Путивля до Карпат.

...Спадщанський ліс схиляє свої зранені крони перед безсмертним подвигом партизанів-ковпаківців. Схиляють свої сивочолі голови їхні 220 побратимів, які пронесли в серцях пам'ять про своїх загиблих друзів через шість десятиліть. Схиляється вся Україна, заради свободи і незалежності якої віддали свої молоді життя герої-партизани.

З нагоди 60-річчя початку партизанського руху в Україні біля Меморіалу Слави древнього Путивля відбувся мітинг-реквієм.

— До цього священного місця кожного з нас привела пам'ять, — сказав у своєму виступі Президент України Леонід Кучма. — В цей урочистий день, коли знову пліч-о-пліч, як колись у ратному строю, партизани з України, Росії, Білорусі, ще раз низько вклонімося живим і полеглим творцям Великої Перемоги.

Президент України нагородив орденами та іменними годинниками велику групу ветеранів війни, зокрема партизанів-ковпаківців, подарував комп'ютерний клас загальноосвітній школі села Нова Слобода, де в травні 1942 року фашисти знищили 586 сільчан, а Путивльській центральній райлікарні — карету «швидкої допомоги».

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

Борги

З нагоди самітів принципами не поступаються

(Початок на 1-й стор.).

Нагадаю: на сьогодні суму основного боргу узгоджено і становить вона 1,342 мільярда доларів США. Мало того, обидві високі сторони не проти того, щоб реструктуризувати його у такий спосіб, як це збирається зробити Паризький клуб кредиторів. Але на заваді стоять принципи. Офіційний Київ наполягає на певних гарантіях. Про це прем'єр Анатолій Кінах обмовився, перебуваючи у Польщі. Звісно, якщо Україна гарантує недоторканність російського транзиту газу своєю територією на Захід, то чому не заручитися зустрічними гарантіями щодо транзиту узбецького чи туркменського газу для власних потреб територією Росії?! Адже, якщо вона зупинить транзит, то для залагодження позицій треба буде вже розмовляти не на урядовому рівні, а з «Ітерою» або «Газпромом».

Окрім цього, Україна не проти того, щоб експортувати природний газ у треті країни, що передбачають ще торішні домовленості. Проте тут ще більше заковик. По-перше, попри міждержавні домовленості, природний газ не має національності — спробуй розберися, якого він походження. По-друге, в разі якщо з території України він іде на експорт, то обкладається спеціальним митом, яке підвищує його вартість до 120—130 доларів за тисячу кубометрів. А отже, за таку ціну він нікому не потрібен. Ось, власне, чому офіційний Київ збирається не лише здобути право, а й змінити умови експорту. Чи вистачить часу для того, щоб хтось поступився принципами до початку засідання глав урядів СНД у Москві наприкінці вересня? Навряд. Газовими принципами поступаються не так швидко, як хотілося б. Принаймні реакція посла РФ в Україні Віктора Черномирдіна на українські пропозиції була дуже категоричною: «Росія ніколи не погодиться на те, щоб Україна реекспортувала російський природний газ у треті країни або експортувала свій за умов його недостатнього видобутку для забезпечення своїх потреб».

Сергій ВЛАД.

Фотофакт

У столиці в конгрес-холі Державної податкової адміністрації відбулася Всеукраїнська виставка-конкурс дитячого малюнка «Податки очима дітей».

***На знімку:** Роман Козак із селища Комиш-Зоря Запорізької області представляє свою роботу.*

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Оживає об'їзна дорога

Нещодавно введено в експлуатацію об'їзну 14-кілометрову дорогу навколо Новограда-Волинського. До цього щодоби через місто проїжджало близько десяти тисяч одиниць техніки. Нині на об'їзній дорозі розпочато будівництво автозаправної станції, СТО, торгівельних закладів. Невдовзі тут з'явиться і сучасний готель.

Віктор САВИЦЬКИЙ.

Житомирська область.

Вісті з Вінниччини

Іменини святкували тиждень

Про внесення Вінниці до списку історичних міст держави не раз згадувалося під час відзначення 638-ї річниці з дня заснування міста. Серед заходів, що тривали протягом тижня, вінничанам найбільше запам'яталися зустрічі з почесними громадянами, Форум жінок, літературно-мистецьке свято «В гостях у Коцюбинського», урочиста хода центральною вулицею еліти міста — почесних громадян, відмінників навчання, кращих виробничників і підприємців.

Погуляли вінничани приблизно на сто тисяч гривень. Але, як запевнив міський голова Володимир Ваховський, жодної копійки з бюджету не було витрачено. Проведення свята фінансували підприємства та підприємницькі структури.

Усе про туманний Альбіон

Інформаційний ярмарок «Сучасна Британія» влаштували у Вінниці представники туманного Альбіону. З цієї нагоди місто відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Великої Британії Роналд Сміт. Обласна наукова державна бібліотека імені Тімірязєва, що стала місцем проведення ярмарку, отримала у подарунок від гостей комп'ютерну мережу з програмним забезпеченням. Читачі отож — можливість користуватися Інтернетом.

Ліки принесе... листоноша

Листоноші доставляють... ліки — цей новий вид послуг впроваджують у ряді областей «Укрпошта» спільно з Українською медичною спілкою. Особливо актуальний він для Вінниччини. Третина населення тут — пенсіонери. Переважна більшість із них мешкають у селах, де не те що аптеки, подекуди медпункту нема. Найчастіше до таких людей навідуються листоноші. Саме через них бажаючі можуть замовляти потрібні ліки.

Як запевнив директор Вінницької обласної дирекції «Укрпошти» Віктор Котельник, придбання ліків у такий спосіб обійдеться замовнику дешевше, ніж через мережу комерційних аптек. До програми «Ліки на замовлення», що почала діяти в області, включено також сільські дільничні лікарні та фельдшерсько-акушерські пункти. До речі, спектр препаратів, що їх пропонуватимуть листоноші, широкий — до 900 найменувань.

Лихо повторилося через 118 років

На хуторі Борсків, що у Тиврівському районі, знайшли цікавий запис у церковній книзі. Він свідчить про те, що стихійне лихо, яке спіткало Вінниччину наприкінці минулого року, вже було у цих краях. У жовтні 1882 року, йдеться у книзі, «велике голомороззя скувало все довкруг так сильно, що люди не могли ходити по вулицях, поратися по господарству. Тривало воно кілька днів, але поламало дуже багато дерев та завдало великої шкоди приватним господарствам».

До слова, з наслідками нинішньої стихії в області не можуть упоратися дотепер. Тривають роботи, зокрема, із заміни тимчасово встановлених ліній електропередач на постійні, продовжується розчищення лісів від поламаних дерев тощо.

А він і досі дарує квіти

«Він ніби сонцем осяяв мою долю», — так вінничанка Марія Якименко відгукується про свого чоловіка Афанасія Івановича, з яким, важко повірити, у парі вже 66 (!) років. Афанасій Іванович щиро зізнається, що ніколи не присягався дружині у вічному коханні, але завжди і в усьому допомагав їй, піклувався повсякчас і завжди дарував квіти. Не забуває це робити й нині.

Виняток — хіба що тяжкі роки війни: з першого й до останнього дня він був на фронті. Повернувся героєм — з п'ятьма орденами, багатьма медалями. «Можливо, тому залишився живий, що ім'я таке маю: Афанасій означає безсмертний».

Добірку підготував Віктор СКРИПНИК.

Фотофакт

На полях сільгосппідприємства «Нива», що в Тростянецькому районі на Вінниччині, тривають осінні польові роботи.

***На знімку:** голова підприємства Ніна Черній, механізатори Дмитро Шевчук та Іван Цвигун.*

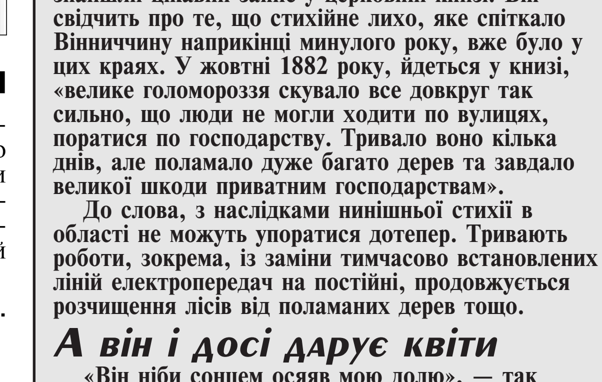

Фото Станіслава ЧЕРНІЯ (Укрінформ).

Знак біди

Місто жовтіє на очах

Спалах гепатиту «А» зафіксовано в Торезі Донецької області. До інфекційного відділення міської лікарні госпіталізовано 150 осіб. Оскільки вірус має досить тривалий інкубаційний період, медики очікують на нове «поповнення» найближчими днями. Жовтяниця вклала на лікарняні ліжка цілі родини. У переважної більшості пацієнтів — захворювання середньої та легкої форми. Що, втім, не знімає питання про причину захворювання. Її має встановити спеціально створена комісія. За однією із версій, хворобу мешканці міста підхопили через питну воду: її якість у Торезі бажає бути кращою.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Одна захворіла — десятки лікуються

22 дитини і 8 дорослих — вихованців та працівників відомчого дитячого садка «Вітерець», що в Конотопі на Сумщині, продовжують лікування від дизентерії в інфекційному відділенні Центральної міськлікарні.

А загалом зафіксовано більш як 60 випадків захворювання. На щастя, тяжких немає. На місці проводиться комплекс протиепідемічних заходів. Спричинило спалах дизентерії захворювання однієї з працівниць їдальні, повідомляє **«Інтерфакс-Україна».**

Природа не для полігона

Акції

Звістка про те, що у них під вікнами буде розташовано полігон твердих побутових відходів, мешканці села Лисе Краснодонського району сприйняли з обуренням і буквально повстали проти цього. Десятки з них блокували бульдозер, який уже розпочав роботи. Спорудження полігона в цьому місці позбавить сільське населення єдиного пасовиська для худоби, джерел питної води, заповнить навколишню атмосферу смородом. Однак керівництво району, що прибуло на місце «бунту», продовжувало переконувати селян у потребі спорудження об'єкта. У відчаї мешканці села звернулися по допомогу до обласної організації Партії зелених. Листа підписали 300 мешканців. За наполяганням «зелених» до Лисого виїхала представницька комісія. Вона й вирішила, що спорудження полігона треба перенести на 1500 м від жилої зони.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Реалії

Пригрозили страйком — одержали гроші

Працівники медичних закладів Черкас, які оголосили передстрайковий стан, домоглися виконання своїх вимог.

Президія обласної ради ухвалила рішення виділити Черкасам три мільйони гривень субвенції, два з яких буде спрямовано на потреби медичної галузі.

Втім, це не розв'язує проблеми медпрацівників області в цілому. У містах Умані та Смілі, в інших райцентрах Черкащини накопичилося також багато боргів у закладах охорони здоров'я.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

А в кишенях порожньо

У новий рік зі старими боргами кримський уряд не прийде. Про це заявив на засіданні комісії з питань забезпечення зарплатами, пенсіями, стипендіями та іншими соцвиплатами голова Ради міністрів автономії Валерій Горбатов. До 1 листопада підприємства, незалежно від форм власності, зобов'язані погасити 50 відсотків заборгованості.

Загальна сума боргу — 108,6 млн. грн., тобто майже 180 тисяч кримчан зарплату вчасно не отримують. Складна ситуація в Керчі, Сімферополі, Євпаторії, Армянську, Кіровському. Ще гірші справи на селі — заборгованість становить 42 млн. грн.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Після невблаганної швидкоплинної хвороби відійшла у вічність журналістка з прикарпатського Косова, автор яскравих і чесних публікацій у «Голосі України»

Людмила Городенко

Колеги і друзі Людмили глибоко сумують з приводу її передчасної смерті і висловлюють співчуття осиротілій родині, в якій журналістський фах став потомственною справою.

Діткам весело: адже податків не платять

Заява фракції блоку соціалістів і селян «Лівий центр»

Партизанському руху в Україні — 60 років

Партизанський і підпільний рух в Україні в роки Великої Вітчизняної війни був справжнім другим фронтом. Як тільки перший фашистський солдат ступив на землю нашої Батьківщини, одразу розпочався опір ворогу з боку місцевого населення, він з кожним днем набирав дедалі ширшого розмаху. До складу підпільних комітетів, організацій і груп під час окупації входило більш як 103 тисячі підпільників. Збройну боротьбу з ворогом в Україні вели: 46 партизанських з'єднань, 1993 партизанські загони і розвідувально-диверсійні групи, в яких нараховувалося майже 502 тисячі патріотів.

Іншими формами боротьби з ворогом — надання допомоги партизанам у забезпеченні зброєю, боєприпасами, медикаментами, одягом, розвідкою, організацією саботажу було охоплено майже півтора мільйона громадян України.

Народ пам'ятає тисячі прикладів партизанської звитяги. До кращих зразків партизанського мистецтва належить уславлена бойова операція, проведена партизанським з'єднанням під командуванням С. Ковпака і С. Руднєва, «Сарненський хрест», в ході якої було виведено з ладу 5 залізничних мостів, Сарненський залізничний вузол, знищено великий ворожий гарнізон у м. Лельчицях. У відповідності з весняно-літнім планом бойових дій УШПР, Чернігово-Волинське партизанське з'єднання під командуванням О. Федорова і М. Дружиніна провели видатну широкомасштабну бойову операцію з розгрому ворожих комунікацій Ковельського залізничного вузла. За десять місяців цієї операції в 1943 році було підірвано і знищено 603 ворожі ешелони з бойовою технікою і живою силою ворога, яка спрямовувалася в районі Курської битви.

Значну допомогу Червоній Армії в її наступальних операціях надали удари партизанів по комунікаціях противника, його гарнізонах, складах у період здійснення запланованих рейдів по тилах ворога.

Згадаємо славетні рейди: Степний і Західний під командуванням М. Наумова, Карпатський під командуванням С. Ковпака і С. Руднєва, Волинський під командуванням О. Федорова, Львівсько-Варшавський під командуванням П. Вершигори, рейди на Правобережну Україну з'єднання під командуванням О. Сабурова, Вінницький під командуванням М. Шупаєва, Д. Медведєва, С. Малікова та багатьох інших.

У період битви за Дніпро та визволення від фашистських загарбників м. Києва партизанські з'єднання під командуванням В. Ушакова, М. Таранущенка, І. Шитова, В. Тканка, Ю. Збанацького, І. Бовкуна, Г. Покровського, Я. Сивоконова та інші надали велику допомогу наступаючим частинам Червоної Армії у форсуванні річок Дніпра, Десни, Прип'яті, взяли безпосередню участь у визволенні міста Києва від фашистських загарбників.

Народні месники України знищили за час війни майже 465 тисяч ворожих солдатів і офіцерів, пустили під укіс 5019 ешелонів з живою силою і технікою противника, підбили 1566 танків і бронемашин, знищили 790 гармат і 13 535 автомобілів, 211 літаків, зірвали сотні залізничних і шосейних мостів, тисячі складів, розгромили сотні фашистських гарнізонів.

Майже 100 тисяч партизанів і підпільників нагороджено орденами і медалями, 95 — удостоєні звання Героя Радянського Союзу, С. Ковпаку та О. Федорову це звання присвоєно двічі.

Як же нащадки бережуть пам'ять про героїчну історію своїх батьків?

1 вересня була понівечена дорога в Спадщанський ліс, не відремонтовані пам'ятники С. Ковпаку в Путивлі та партизанам в Спадщанському лісі, вкрадено три бюсти партизанів — Героїв Радянського Союзу, потребують капітального ремонту музей і гостьовий будинок у Спадщанському лісі.

Розділи історії підпільного і партизанського руху в державних історичних музеях зменшені до непристойності. Ліквідовано народні музеї в значній кількості навчальних закладів, зникли меморіальні дошки про діяльність підпільних райкомів партії, навіть про Київський підпільний обком партії меморіальну дошку мер Києва Олександр Омельченко не може знайти вже декілька років. На екранах телевізорів не бачимо кінострічок про подвиги партизанів і підпільників, «скромно» замовчують про значення всенародного подвигу нові підручники історії.

Фракція соціалістів у Верховній Раді пропонує:

— у бюджеті на 2002 рік передбачити кошти для надання матеріальної допомоги ветеранам, які невідкладно її потребують;

— Міністерству освіти зобов'язати керівництво навчальних закладів республіки систематично проводити в навчальних закладах зустрічі з ветеранами Великої Вітчизняної війни, виділити кошти на відновлення експозицій з історії Великої Вітчизняної війни в шкільних музеях;

— Міністерству культури, обласним радам передбачити в бюджеті кошти на належне утримання експонатів з історії Великої Вітчизняної війни в музеях державної та комунальної власності;

— керівництву Верховної Ради запровадити систематичні зустрічі з Комісією у справах колишніх партизанів Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр. при Верховній Раді, тримати під контролем увічнення пам'яті партизан і підпільників, поліпшити умови для роботи комісії.

Депутати фракції переконані, що найкращим і вічним пам'ятником подвигу, мужності та героїзму, виявленим народом України у жорстокій боротьбі з фашизмом, повинна стати наша пам'ять і пам'ять наступних поколінь.

Олександр МОРОЗ,
голова фракції.

«Медове» перехрестя

Витрати зростають, а прибутки — ні

Проблема №...

Якщо ви подорожуватимете з Черкас до Києва лівобережжям, то на золотоніськo-кременчуцькому перехресті неодмінно притишите хід свого автомобіля. Це буде за правилами дорожнього руху і за власним бажанням. Аби краще роздивитися, що продають статечні чоловіки, котрі вишикувалися шеренгою вздовж шляху.

Вадим Гармаш з хутора Згар Золотоніського району, як і його колеги-пасічники, продає на трасі мед. Поставивши свої «Жигулі» на узбіччі, він ставить на табуретах цілу «батарею» трилітрових, літрових, півлітрових та «з-під майонезу» банок з бурштиновим густим нектаром. Мед у нього — на будь-які смак і гаманець. Найдорожчий — «чистоакацієвий» — по 8 гривень за кілограм. Улітку він був навіть по 10. Липовий також «у ціні». Але нинішнього року його накачали дуже мало, казали пасічники. Мед з різнотрав'я, гречки, соняшника коштує 6—7 гривень за кіло.

Поруч з Вадимом щодня збирається на «медовому» перехресті 15—20 продавців. Торгувати тут, «при битій дорозі», вигідніше, ніж на ринку. Не потрібно платити ринкового збору, не докучають перевірялыники-ревізори і, звісно, не така жорстка конкуренція. Щоправда, цілий день висидіти на трасі у вітрюган чи нудну осінню мжичку також несолодко. Однак справа варта заходу. Якщо за день пасічник продасть хоч два трилітрові бутлі меду — це вже непогано. Втім, буває, розповів Вадим, що «пасеш» свій товар з ранку до вечора, прочитаєш товстелезний детектив, а покупців — катма.

— На жаль, — продовжив він, — у наших людей низька культура споживання Божого дару, яким є мед. Батьки поспішають купити своїй дитині ковбасу сумнівної якості чи цукерки, від яких псуються зуби, а не цей цінний продукт. Між іншим, в Японії щодня кожному малюку дають ложку меду. Недарма цю націю вважають найздоровішою у світі. І в них найбільше довгожителів...

Головною проблемою нині, на думку бджолярів, є збут меду. Раніше його заготовляла споживча кооперація, закуповували дошкільні навчальні заклади, інтернати. Тепер заготівлею продуктів бджільництва ніхто не переймається. Хіба що їздять по селах спритні комерсанти і закуповують у пасічників майже за безцінь віск.

— Ми з батьком, — веде далі Вадим Гармаш, — утримуємо 40 сімей бджіл. Від кожної — до 70 кілограмів меду. Могли б мати і більшу пасіку, але це невигідно. Витрати зростають, а прибутки — ні.

Нарікали бджолярі й на те, що таку вигідну для економіки держави галузь, як пасічництво, полишено напризволяще. Це в аграрно розвинених країнах фермери, які постачають мед, мають пільгові податки, стабільні контракти і за запилення «божими комахами» сільськогосподарських культур одержують добрі гроші. А в нас, щоб поставити пасіку біля розквітлих соняхів чи на узліссі, пасічник має сплатити «данину» сільському голові або директорові СТОВ. Негласно, звичайно.

— Справді, — сказала голова правління обласної організації бджільництва «Нектар», голова асоціації «Укрбджолопром» Надія Горідько, коли я звернулася до неї за коментарем, — у нашій галузі накопичилося багато проблем. Я добре пам'ятаю час, коли заготконтори споживчої кооперації мали плани заготівлі меду і відправляли його у країни Західної Європи, навіть до Японії. Я особисто за зданий мед отримала чудовий японський телевізор, добротне взуття і одяг. Тепер кооперація не закуповує мед і продукти бджільництва. Наша область щороку виробляє понад 2 тисячі тонн цього цінного продукту. Але ринків збуту немає — ні всередині країни, ні за її межами. Пасічники залишилися сам на сам зі своєю продукцією. Хто як може, так і виживає. Одні через митні бар'єри возять мед до Білорусі і Прибалтики. Інші стоять на ринках або вздовж доріг. І це тоді, коли безалкогольне виробництво, кондитерські фабрики, фармакологія, косметологія, а, головне, дитячі заклади, потребують постачання цінної лікувальної продукції. Ось чому нині вкрай необхідна структура, котра б на державному рівні опікувалася, координувала розвиток цієї галузі в країні. Наша громадська організація запропонувала Мінагрополітики України відновити у своєму складі галузевий підрозділ бджільництва. І знайшла підтримку. Сподіваюся, що поступово ми розв'яжемо свої проблеми.

А ось якої думки про перспективи продажу українського меду за кордон заступник голови правління АТ «Коопзовнішторг» Володимир Костенко.

— Шкода, звичайно, що минули часи, коли мед з різнотрав'я мав великий попит за кордоном. Тепер в Європі віддають перевагу мономеду. Тобто чистому продукту, зібраному комахами з однієї культури — буркуну чи ріпаку, конюшини чи липи. Коли наші пасічники оволодіють технологією збору мономеду — тоді дорогу на експорт нам буде відкрито. Екологічно чистий, духмяний нектар можна постачати у великій кількості і за хорошою ціною.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: пасічник Вадим Гармаш.

Фото автора.

Виставки

Узимку буде солодко

Виставка-ярмарок продукції бджільництва відбулася у Києві, на території Інституту бджільництва ім. П. Прокоповича. Представники майже всіх регіонів країни приїхали сюди, щоб вигідно продати свій товар, налагодити партнерство, придбати обладнання тощо.

Переважали приватні пасічники. Вони розташувалися біля входу на виставку і зібрали чимало покупців. Задоволені продавці не мали часу на відпочинок —торгівля йшла на диво жваво. На території самого інституту виставляли в основному інвентар та ветпрепарати. Загалом ярмарок бджолярі охарактеризували як вдалий. Раділи і покупці, які запаслися на зиму духмяним медом.

Надія ГОРБАТЮК.

Підсумки

Аутсайдери стають лідерами

Вільшанський район, що на Кіровоградщині, показав один із кращих результатів зі збирання зернових.

— Раніше до нашого району ставилися як до приреченого аутсайдера, — каже голова райдержадміністрації Віктор Водовозов. — Та й попередні керівники, схоже, були цілком задоволені таким станом, наполегливо переконуючи, що від Вільшанки не варто чекати високих врожаїв, бо, мовляв, територією району пролягає вулканічний розлом земної кори. Але справа аж ніяк не в розломі. Визначальну роль відіграють застосування передових агротехнологій і бажання людей працювати.

Цього року врожай у Вільшанському районі збирали з 23 тисяч гектарів, що на 2,5 тисячі гектарів більше, ніж торік. Валовий збір — понад 87 тисяч тонн зерна, що вдвічі перевищує минулорічний ужинок. Є в районі і свої рекордсмени. Так, у СТОВ «Вікторія» за середньої врожайності по району 39 центнерів з гектара зібрали 54,4, а на деяких полях ПСП імені Шевченка зафіксовані взагалі рекордні показники — більш як 100 центнерів зерна на круг.

За словами Віктора Водовозова, вже нині повним ходом іде сівба озимих культур.

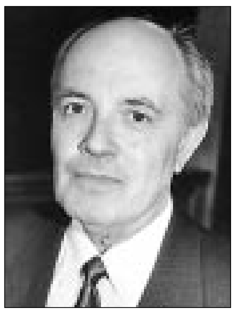
Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

Майже як у Вінні Пуха: бджоли правильні і неправильні

Поза межею

З виступу на пленарному засіданні Верховної Ради України 14 вересня 2001 року

Хотів би висловитися з деяких питань організації нашої роботи.

Кілька цифр. На минулій сесії Верховна Рада прийняла чи підтвердила 174 закони. З них на кінець сесії було підписано і введено в дію 91. Це — два кодекси, 48 — більше половини — закони, якими внесено зміни чи доповнення до актів чинного законодавства, 14 — про ратифікацію міжнародних договорів і угод та лише 27 — закони у новій або оновленій редакції.

Додамо до цього, що в перший день нинішньої сесії Президент повернув із своїми зауваженнями для повторного розгляду 28 (!) законів, ухвалених Верховною Радою. Зіставте: 27 і 28.

До яких висновків спонукає аналіз такого становища?

Перше. В організації законотворчого процесу не помітно чіткої лінії, цілеспрямованості. Вчитаймося у переліки питань — це аж ніяк не те, що нагально потрібне. Тим часом найважливіші законопроекти чекають черги.

Хіба можна вважати за нормальне, що Верховна Рада досі не спромоглась ухвалити низку законів, передбачених прийнятою п'ять років тому Конституцією України? Серед них навіть наша, так би мовити, конституція — Закон про Регламент Верховної Ради, а також такі вкрай потрібні правові акти, як закони про тимчасові спеціальні та тимчасові слідчі комісії.

Ми нині у дивній ситуації: життя вимагає внесення змін до Регламенту, згідно з висновком Конституційного Суду їх можна вносити тільки законом до Закону про Регламент Верховної Ради, а затвердженого законом Регламенту немає.

Це що — недоробки чи свідомо зроблено?

Друге. Якість законодавчих актів.

Той факт, що на велику кількість ухвалених Верховною Радою законів Президент накладає вето і в багатьох випадках ми з ним погоджуємось, змушує замислитися.

Проаналізувавши подання глави держави, я звернув увагу на те, що в багатьох випадках мотиви Президента повернути на повторний розгляд правові акти грунтуються на зауваженнях, що висловлювалися головними управліннями апарату Верховної Ради —науково-експертним і юридичним, але не були нами враховані.

Слід визнати, що роль згаданих управлінь, де зосереджено фахівців високої кваліфікації, принижена. Хоча в їх діяльності чимало недоліків.

Чи не варто домовитися, щоб у таких випадках, коли комітети не погоджуються із зауваженнями управлінь, вони обгрунтовували свою позицію.

На якості законотворчого процесу вкрай негативно позначилися внесені так званою «більшістю» зміни в Регламенті, зокрема дозвіл не з'являтися депутатам на засідання комітетів, письмово засвідчувати свою позицію.

А голосування лише по четвергах, коли розглядається до сотні, а то й більше законопроектів, доводить депутатів до очманіння і часом перетворює законотворчий процес на профанацію. Невже це влаштовує спікера і його заступників?

Дивує також ставлення керівництва парламенту до Інституту законодавства Верховної Ради України. Його колектив проводить велику корисну роботу. Це міг би підтвердити не поодинокими фактами плідної співпраці нашого комітету з інститутом у процесі роботи над важливими законопроектами.

Але штат інституту чомусь було значно скорочено, його можливості допомагати парламентським комітетам, народним депутатам неприпустимо звужено.

А в цей час за президентським указом від 19 липня ц. р. створюється при Президентові (!) «Національний ЗАКОНОТВОРЧИЙ (!) центр». Отже, і законотворчу роботу глава держави підім'яв під себе.

Як це розуміти? Хіба не Верховна Рада, головною функцією якої — і тільки її за Конституцією — є законотворення, має бути організатором і координатором законотворчої роботи? Адже для цього і створено парламентський Інститут законодавства.

Скажу відверто: не розумію позиції керівництва Верховної Ради.

І останнє. Мені вже доводилося говорити про упереджене, часом зневажливе ставлення керівництва парламенту до депутатських звернень.

Майже рік не можу реалізувати надане Регламентом (пп. 2,3,4 ст. 8.3.3) право на репліку з приводу незадоволення реагуванням Генеральної прокуратури на депутатські запити.

За два роки і три з половиною місяця, починаючи з червня 1999 року, я одержав чотири формальні відписки керівників Генеральної прокуратури на мої виступи і звернення стосовно обставин, пов'язаних із перерахуванням валютних коштів на закордонні рахунки сина колишнього Президента України. Це питання я двічі порушував з трибуни Верховної Ради. Мене офіційно підтримали два парламентських комітети, серед них Регламентний. Керівник нашої фракції питання про внесення цього пункту до порядку денного сесії двічі ставив на засіданнях погоджувальної ради.

І все — як у вату. Хоча до переліку питань для розгляду на пленарних засіданнях і минулої, і нинішньої сесії воно внесене.

2 липня ц. р. я письмово звернувся до Івана Степановича з проханням:

— інформувати Верховну Раду, чи надіслано до нашого парламенту, ким і коли, вирок швейцарського суду у справі П. Лазаренка, ознайомити з ним народних депутатів;

— висловити свою позицію Голови Верховної Ради, народного депутата, зрештою як громадянина, чи вважає він за нормальне те, що ні профільним комітетом, ні керівництвом Верховної Ради не порушується питання про припинення депутатських повноважень П. Лазаренка.

Я просив також зачитати текст звернення на пленарному засіданні Верховної Ради.

Не знаю, яка була реакція, але за два з половиною місяця я відповіді так і не одержав.

Для мене дивина, чому все це робиться.

Але ж є якась межа — визначається вона не тільки совістю і елементарною порядністю, а й конституційними обов'язками посадових осіб, нехтування якими — це порушення закону.

Не виключаю, що й цей виступ залишиться, як я вже колись казав, «гласом вопиющего в пустыне». Тому мені, мабуть, не залишається нічого іншого, як передати текст виступу засобам масової інформації.

Георгій КРЮЧКОВ,
народний депутат України.

Фотофакт

Дрогобич, що стає дедалі більше схожим на європейське місто, відзначив своє 910-річчя.

Фото Олександра БАРАНА (Укрінформ.)

Де «каліфорнійський в'язень»?

З досить несподіваним, на перший погляд, депутатським запитом звернувся до Генпрокурора народний депутат Григорій Омельченко. Він просить надати інформацію про місцеперебування народного депутата Павла Лазаренка.

Навіть колеги в парламенті ставили Григорію Омельченку запитання на кшталт: що сталося з Лазаренком у США, невже зник чи випустили з в'язниці?

Ні, судячи з усього, Павло Іванович безслідно не зникав, але й повітрям свободи також не дихає. Приводом для запиту слугувало рішення судді Шевченківського суду Києва у цивільній справі. Обгрунтовуючи рішення про визнання експрем'єра Лазаренка таким, що втратив право користуватися житловим приміщенням у квартирі №7 будинку №10 на вулиці Десятинній у столиці, суддя Л. Осипова, зокрема, зазначила, що суду (цитую) «не надані рішення компетентних органів щодо арешту Лазаренка П. І., які можуть бути прийняті судом України як докази поважної причини відсутності Лазаренка П. І. після його від`їзду за межі України. Посилання представників Лазаренка П. І. на повідомлення з посольства США в Україні щодо затримання Лазаренка П. І. та на публікації в засобах масової інформації не є доказами поважної причини відсутності Лазаренка П. І. на спірній житловій площі».

Автор запиту нагадує Михайлу Потебеньку про його неодноразові заяви на засіданнях ВР та в ЗМІ про утримання Павла Лазаренка під вартою у федеральній тюрмі США. Отже, висновок судді Л. Осипової поставив під сумнів ці заяви Генпрокурора. А коли так, то один з лідерів «Антимафії» просить керівника прокурорського відомства надати офіційну інформацію про місцеперебування «каліфорнійського в'язня». Щоб і ми, виборці, і особливо судді не губилися у здогадках.

Анатолій БЕНЬ.

Ровесник незалежності

Я буду першим

Він пас гусей за селом. І заодно ловив у Кільчеві рибу — це для Юри одне з багатьох, але бажане захоплення. На канікулах кожного ранку, допоки навколо усе ще спить, підтюпцем поспішає він до річки. Його Підгороднє вважається містом, але воно — одноповерхове. Село, простіше кажучи. У людей тут великі городи, а поза ними — левади і луки. Незважаючи на юний вік, Юра по-дорослому міркує, що народився і росте в дуже гарному, мальовничому і затишному куточку землі. І цього досить, щоб бути щасливим.

Та тепер з'ясувалося, що народився він ще й в особливий день — десять років тому, 24 серпня. Виходить, що разом з новою державою — Україною. А це, як він щойно зрозумів, неабищо. Ще й у прекрасній та здоровій родині, яка давно і глибоко пустила коріння у Підгородньому та над усе любила і любить, шанувала і шанує рідну землю. Як згадує Юрків дідусь Микола Федорович Кривошей, його прадіди — із запорозьких козаків, були дуже горді та бідові українці. Як усі тут у Підгородньому, Микола Федорович, аби не мати перед земляками сорому, інакше, ніж у дусі добра, працелюбства та патріотизму, і не мислив виховувати своїх дітей. Відтак і дочку Тамару — маму Юри Сутули, який насправді став у Підгородньому відомим.

Ви, мабуть, не повірите, але це так — десятилітній Юра тут своєрідна знаменитість, тутешній взірець для інших дітей. Оскільки слухняний і сумлінний помічник батькам на городі і в хаті. Досить зазирнути йому в очі, каже Юркова вчителька Ніна Сергіївна Кошель, щоб збагнути, яка ця дитина совісна і доброзичлива. Нікого в класі не образить, а коли для когось щось зробити — аж бігом.

— А вже до уроків, до навчання ставиться, як це ніхто на моїй пам'яті і не ставився, — продовжує Ніна Сергіївна. — Я чотири роки мусила щодня на півгодини раніше приходити до школи, аби не бути в класі другою після Юрка. Він не дозволяє собі спізнюватися. І в усьому цей хлопчина хоче бути тільки перший.

Вчителька над усе нині сумує, що початкові класи Юра скінчив, і для неї він — випускник. Єдина втіха, що випускник, яким вона неодмінно пишатиметься. У цьому не сумнівається і завуч Юркової школи Любов Семенівна Заєць. Аякже: торік Юра Сутула двічі приніс своїй досі маловідомій неповній середній школі славу на весь район.

Почалося з того, що четвертий клас мав за власним сценарієм показати тематичну виставу про життя-буття малих школяриків у Підгородньому. Ніна Сергіївна Кошель і не чекала, що Юрко сам упорається зі сценарієм. А потім ще й разом з однокласниками — в дівчаток він в особливій симпатії — поставить його так дотепно і з гумором, що доведеться кілька разів виступати, і не лише в Підгородньому. Хоча все зрозуміло і правильно: Юрко Сутула дуже любить літературу і сам читає, мабуть, більше, ніж весь клас загалом.

— Мало того, що книжок із рук не випускає, — «бідкається» мама Тамара Миколаївна, — вже й газети почав читати, як книжки. Я йому кажу, кинь, вони ще не для тебе, тільки очі псуєш, а він — нізащо...

І маму, і татуся Анатолія Васильовича Сутулу, може, й не випадково хвилюють уже надто розмаїті уподобання й пристрасті сина. Чи не занадто, мовляв, багато? Адже вдруге свою школу він прославив тим, що математичними здібностями перевершив усіх однолітків у районі. Це ж треба: ніхто його не примушував випробовувати свої сили, а він напросився на змагання сам. Наче ж бо смирний, та коли випадає нагода показати себе — не зупиниш.

— Але поки всі дивуються і просто не знають, що з цього вундеркінда вийде, — каже раптом учитель фізкультури Іван Федорович Потягайло, — один я достеменно знаю, що Юрко стане футболістом. Так-так. Його медом не частуй, а дай пограти в нападі. І вже так грає, що я його виставляю за середні класи. Вийде з тебе, кажу я йому, другий Андрій Шевченко. А він заперечує. Ні, я, каже, буду першим Сутулою. Скромний, ввічливий, тихіший від трави, а пальця в рот не клади, і на футбольному полі — вихор.

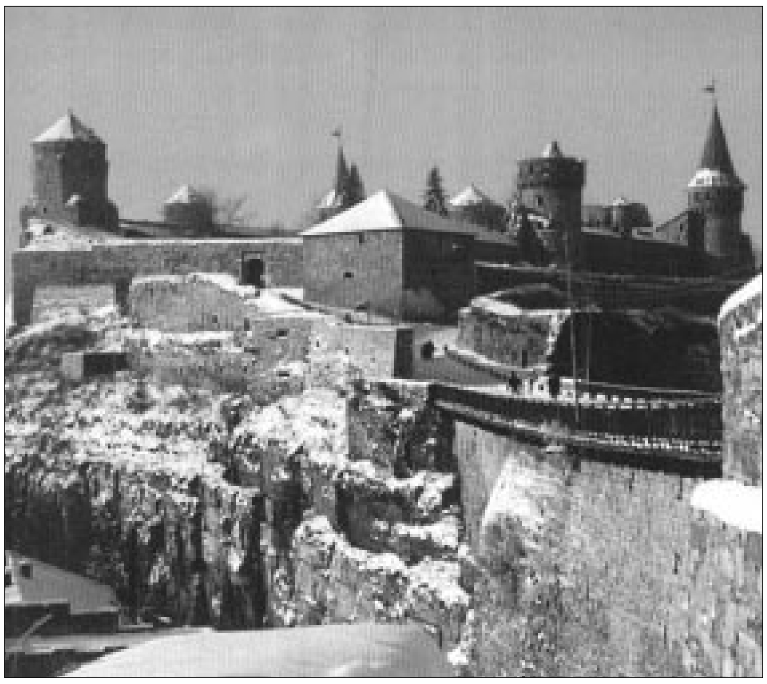
Сам Юрко поки що мріє стати, коли виросте, як і його батько, шофером. Водити машину вже вміє. Жаль, зітхає, що в такому віці посвідчення водія ще не дають. Ми теж після знайомства з Юрком були сповнені вражень від нього: воістину не дитина, а маленьке диво. Може, тому, що народився під знаком незалежності України?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Підгороднє
Дніпропетровської області.

Недодумано чи недопрацьовано?

Кам’янець-Подільський. Міжнародний фестиваль «Сім культур»

+Святковий коровай вручають генеральному консулу Росії у Львові Миколі М’ясоєдову

...І красиві мури усміхались

Фото Укрінформу.

За свою багатовікову історію Кам’янець-Подільський бачив багато чого. І веселого, і сумного. Але, безперечно, міжнародний фестиваль «Сім культур», який відбувся тут нещодавно, з повним правом можна вписати в літопис старовинного міста. Принаймні до того розділу, що стосується культури.

Мистецькі колективи українського Поділля, польського Кракова, російської Белгородщини та Вірменії зробили все, аби фестиваль став пам’ятною подією для тих, хто побував хоча б на одному дійстві. А вони розгорталися повсюди — на вулицях і майданах, у Старій фортеці й на стадіоні, над урвищами мальовничих каньйонів і прямо під вікнами міськвиконкому та райради.

Десятки тисяч очей із захопленням стежили за перебігом подій на карнавалі дружби, фестивалях вуличних театрів та дитячому, різноманітних концертах і конкурсах, за роботою майстрів декоративного мистецтва...

А ще згадували історію. І можна було почути, що перші з миром до стін Кам’янця прийшли ще в XI—XIII століттях вірмени та євреї. А згодом, коли місто стало ще й торгово-економічним центром на шляхах між Китаєм і Заходом, за нього не одне десятиріччя точилися кровопролитні війни. Та, попри все, багатоетнічна нація вижила. І це свято підготувала як прояв поваги до сусідів, до держав, котрі свого часу володіли нашими землями. Бо тільки миролюбство і добродійство є найкращими послами злагоди між державами.

Так було, є і буде.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Фото автора.

Уродженець Кам’янця-Подільського екс-міністр внутрішніх справ України Андрій Василишин (праворуч) вітає учасників фестивалю

Дочка Прометея

...Так називаю я дуже скромну жінку — пані Ліду

Подвижники

Провідний науковий співробітник одного із «закритих» НДІ у минулому, Лідія Григорівна Мадоян з моменту проголошення незалежності України весь свій час і хист поклала на вівтар розбудови нашої держави.

У перші роки становлення Військово-Морських Сил країни, коли ще не був підписаний Указ Президента «Про організацію шефства над кораблями ВМСУ», морякам допомагали громадські організації, трудові колективи і прості мешканці міст і сіл. А допомога, яку організовувала пані Ліда, була особливою. Вона не вимірювалася кілограмами, літрами чи метрами. Лідія Григорівна залучала спонсорів до передплати вітчизняної періодики для військовослужбовців ВМС. Адже на той час кримчани мали обмежені можливості знайомства з українським друкованим словом.

Нині пані Ліду знають в Управлінні виховної роботи ВМС, об'єднанні різнорідних сил та з'єднанні надводних кораблів, у частинах та з'єднаннях ППО, ВПС, реформованої Національної гвардії.

Завдяки їй бібліотека Будинку офіцерів ВМС по вулиці, Гоголя 35-А, очолювана підполковником Юрієм Костевичем, має чи не найбільшу добірку періодики у національному флоті.

У 1997 році, знайшовши спонсорів у канадській діаспорі, пані Ліда придбала для кораблів і частин ВМС кількa десятків прапорів.

Навіть мешкаючи у столиці, пані Ліда знаходить можливість допомагати. Її вдячні Український культурно-інформаційний центр (директор Олександр Коротун), школа-гімназія № 53 (директор Віктор Вороний). Другий рік поспіль залучає вона Канадське товариство приятелів України до нагородження стипендіями учнів українських шкіл Севастополя, курсантів Військово-морського інституту імені П. Нахімова, які стали переможцями конкурсу рефератів з мови та літератури.

На досягнутому пані Ліда не зупиняється і палає бажанням і надалі бути разом з нами, українськими моряками. Щиро дякуємо за самовідданість і за незгасимий вогонь серця, Лідіє Григорівно!

Сергій СОКОЛЮК, капітан ІІ рангу.

Севастополь.

На знімку: під час відвідування фрегата «Гетьман Сагайдачний». Зліва направо — капітан-лейтенант Сергій Боярський, Людмила Толкачова, Маргарита Шпір, Лідія Мадоян, Лілія Сокаленко і автор листа.

Школа чує світ

Інші

Зрозуміло, що мова — один з найважливіших чинників розвитку дитини — дає можливість спілкуватися, пізнавати навколишній світ, відкриває скарбницю культури, розвиває уяву, пам'ять, мислення. Як же важко навчити дітей з вадами слуху сприймати наш галасливий світ!..

25 років у Запоріжжі працює школа-інтернат, де діти з вадами слуху почуваються, як нормальні люди. Нині в школі-комплексі нового типу навчаються 150 дітей, починаючи з трирічного віку. Заняття проводяться за програмою загальноосвітньої школи, але із урахуванням фізичних особливостей дітей.

Навчання дітей з вадами слуху неможливе без протезування. Тому адміністрація школи багато уваги приділяє роботі із спонсорами та благодійними організаціями. Результати непогані: з 136 дітей 74 користуються сучасними слуховими апаратами. У гарно обладнаному музичному залі встановлено спеціальну апаратуру, що її призначено для учнів з глибокою втратою слуху. Вона підсилює звук до 130 децибелів.

Реабілітаційний центр має також засоби для дослідження та корекції слухової функції. За допомогою звукопідсилювальної апаратури діти можуть сприймати музику і співи. Учні відвідують гуртки за інтересами, грають у ляльковому театрі. Майстерно виконані роботи з соломки, вишивані та художні картини школярів не раз відзначалися на конкурсах. Ансамбль танцю «Ритм» під керівництвом сурдопедагога І. Китманова двічі ставав лауреатом Всеукраїнського фестивалю дитячої творчості «Повір у себе».

У школі є спортивний та тренажерний зали. Педагоги пишаються командами футболістів та волейболістів.

Керує школою Василь Панченко. Багато зусиль доклав він для того, щоб школа стала справжньою домівкою для дітлахів.

Та проблем у школі не бракує. Потрібні спеціальні комп'ютерні програми, ремонт приміщень, протезування. Не завадила б пральна машина та морозильна камера. Незважаючи на це, школа — у розвитку, у творчих (та фінансових) пошуках.

Чекаємо на гостей, фахівців і спонсорів за адресою: **71612, Запорізька область, Василівський район, село Кам'янське, вул. Симиренка, 1.**

Ірина КОСТЮК,
Ганна КОВАЛЬОВА.

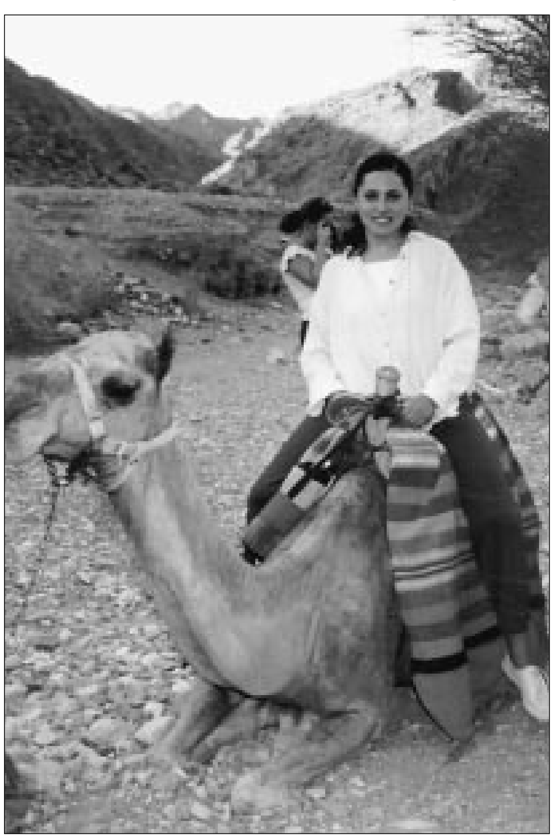
Запоріжжя.

Фото з конверта

Літо і верблюд

Хочу поділитися одним з найяскравіших спогадів про літо — подорож до Ізраїлю. Вражень — безліч. Особливо запам'яталися мандрівка в пустелю до бедуїнів і катання на верблюді. Виявляється, це не менш зручно, ніж на коні!

Фото надіслала Олена ЦИФРІНА.

Не віддамо голоси за газировку

Вільний мікрофон

Теперішні старі — то ображені й принижені люди, які вийшли з недобудованого «розвиненого соціалізму» і потрапили до бандитського капіталізму без жодної копійчини. Це — діти воєнних років, які пережили післявоєнний голод. Коли подорослішали, ми допомагали старшим відбудовувати зруйноване господарство країни. Все навколо зведено нами і нашими батьками, які вже пішли з життя. Нині все це потрапило до рук олігархів, а держава все ще віддає їм прибуткову нерухомість за безцінь.

За найскромнішими економічними підрахунками, в Україні у тіні «працює» ще один бюджет. Про це заявлено на всіх рівнях влади, але вона чомусь ніяк не виведе його на світ Божий. Адже коли «засвітити» хоча б 10% тіньових капіталів, то можна буде забезпечити зарплату соціально активному населенню й прожитковий мінімум пенсіонерам!

Про старих забули. Їх начебто й немає. Кинули їм обгризану кістку в 100 гривень і — як на глум — додають по дві гривні на рік.

Попереду чергові вибори. Невже ми знову, розвісивши вуха, будемо дослухатися солодких слів нових і старих бандитів? А за безплатну газировку і шматок ковбаси віддамо їм свої голоси?

Ми можемо пробитися до парламенту і там вести власну політику, спрямовану на єдину мету — боротьбу з бідністю. Адже коли не буде бідних, не буде й бідної України. Відомо, що є й інші завдання, але нині немає нічого важливішого, ніж життя людини, життя цілого покоління. Нам нема чого втрачати, крім власної бідності. Боятися, що ми поновимо побудову розвиненого соціалізму, не варто. Часи не ті, мислення не те, та й ми, старі, вже не ті, яким у молодості віддіЛи пропаганди промивали мізки. Вільному ринку альтернативи немає.

Пружина злиднів украй стиснута. Час уже їй розпрямитися. Ми сподіваємося, що пенсіонери, які живуть практично в злиднях, будуть з нами.

В. СТАВИНСЬКИЙ, Л. САРАПУЛ, Н. ЛУК'ЯНОВ, Р. МУРАДАСИМОВ, Е. АБІБУЛАЄВ.

Сімферополь.

Напишу вам і я

Усі підемо до суду

При затвердженні бюджету на 2001 рік було відмінено пільги на оплату комунальних послуг членам сімей ветеранів Великої Вітчизняної війни. Навряд чи фінансові проблеми держави розв'язано. Та удар по сім'ях ветеранів завдано відчутний...

Чи думали автори закону, як серед родичів буде поділено плату за комунальні послуги? Чи не внесе нововведення чвари та розлад? Адже в переважної більшості — мізерні пенсії, а дорослі діти досить скромно заробляють. А нерідко мають статус безробітних. Я зателефонував з цього приводу до комісії із субсидій. Мені порадили звернутися до суду. Мовляв, хай суд вирішить, скільки кому платити.

Микола ТАРАСЕНКО, учасник бойових дій.

Луцьк.

Пробки в черзі за колесами

Мій 70-й день народження припав на 24 серпня, коли вся держава святкувала десяту річницю незалежності. Проте, окрім офіційних ювілеїв, був ще один. У ці дні також виповнилося десять років, як мене було включено до черги на отримання пільгового автотранспорту. Про нього я вже і не мріяв. Утомившись чекати, три роки тому я спробував отримати хоча б інвалідного візка. У відповідь: черга велика, отримуємо один—два на рік. А я — у хвості черги. Безнадійна ситуація.

Аж ось несподівана радість — зателефонували з соцзабезу і повідомили: вам виділено авто, приїздіть для оформлення з відповідними документами. Але майте на увазі, що ви повинні доплатити чотири з половиною тисячі гривень.

На цьому моя радість луснула, наче мильна бульбашка. Ми з дружиною роками відкладали гроші, але нині всі заощадження канули в безодню. Пенсії навіть на харч не вистачає. А ваучери ми віддали до «Київоблененергобуду», проте замість дивідендів отримали повідомлення, що стали власниками акцій. І з тих пір — тиша. Отже, ні грошей, ні автомобіля, ні візка...

Михайло БІЛОУС.

Гірськ
Щорського району
Чернігівської області.

Не дочекатися

Я — учасник бойових дій у роки Великої Вітчизняної війни. Півстоліття працював у колгоспі. Нещодавно хвороба відібрала в мене ліву ногу. Після ампутації мені став конче необхідний візок, щоб хоч якось пересуватися по селу й у дворі. Довелося звернутися у відповідні інстанції за місцем проживання. Там відповіли, що на чергу мене беруть, але коли нададуть візка — невідомо.

Василь ЦИМБАЛ.

Плехів
Оржицького району
Полтавської області.

Віз

(майже за Криловим)

Маємо три гілки влади,
Та немає й досі ладу.
Бо ці влади — ось в чім штука —
Лебідь, Рак і хижа Щука.
Тягнуть «генії» й «пророки»
Віз державний в різні боки.
Від тієї шарпанини
Й зайвої балаканини
Віз вже майже розвалився
Й некерованим зробився.
А на нього всілись Круки,
Щоб «погріти жадні руки».
Хижі птахи не дрімали:
З Воза все порозкрадали.
Пасажири ж на тім Возі
Залишились голі й босі.
Запрягли нових — і знову
Все, як в байці у Крилова:
Той — уліво, той — направо...
В прірву пада Віз-Держава.
Щоб той Віз урятувати,
Треба мудро керувати!

Микола СЛЬОЗКО.

Миколаїв.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Біржові торги хліборобів

Земля

Цього року запорізькі сільгосптоваровиробники зібрали більш як 2,5 млн. тонн ранніх зернових, у тому числі 1,7 млн. тонн пшениці. Добрий ужинок вселяє добрі надії. Проте цим урожаєм треба ще зуміти розпорядитися по-господарськи. Про цю та інші проблеми сільгосптоваровиробників —розмова нашого кореспондента з начальником управління реформування АПК головного управління сільського господарства і продовольства Запорізької облдержадміністрації Сергієм КОПИТІНИМ.

— Сергію Івановичу, врожай пшениці минулого року, аж до початку косовиці, продавався на біржових торгах по 860—940 гривень за тонну третього класу і 600—660 гривень — за тонну шостого класу. Ціни перевищували навіть світовий рівень. А нині...

— Справді, на перших торгах зерном нового врожаю на біржах країни середня ціна на пшеницю третього класу становила 670—640 гривень, а шостого класу — 420—410 гривень.

— Як сільгосптоваровиробникам з найбільшим зиском реалізувати свій урожай?

— Один із шляхів — спільна активна участь самих сільгосптоваровиробників у прозорому біржовому ринку. Саме так можна впливати на ринок, не залишаючись на його узбіччі, не вдаючись до безперспективних «тіньових» відносин. На жаль, керівники низки господарств посилі вичікувальну позицію, часом не без підтримки районної керівної ланки. Іноді гору беруть інші інтереси...

Проте в області прозорий ринок зерна поступово окреслюється. Так, на Запорізькій товарній біржі «Гілея» з початку збирання врожаю укладено майже 60 угод на купівлю-продаж зерна загальним обсягом понад 57 тисяч тонн. При цьому за внутрішніми оптовими контрактами середня ціна пшениці шостого класу в серпні становила 439 гривень, майже 440 гривень — фуражного ячменю, що значно вище від рівня на позабіржовому ринку. Активно протидіють «тіні» оператори Михайлівського та Василівського агроторгових домів, господарсько-підприємницьких структур Бердянського і Приморського районів. Але цього замало для запобігання демпінгуванню цін, протидії тиску покупців-монополістів на зерновому ринку. Доречно зазначити, що на біржі нині укладають контракти переважно на фуражне зерно.

— А на продовольче?..

— Лоти на продовольчу пшеницю теж виставляються, але через незгоду в ціні, що її пропонують покупці, товаровиробники утримуються від продажу. І це теж є одним із правил гри на біржовому ринку, складовою частиною захисту своїх економічних інтересів власниками товару. От тільки дотримуватися їх слід принципово й до кінця. А то буває й таке: знявши лот на біржі, продавець за її ворітьми збуває збіжжя за ціною, істотно нижчою від лоту. Завищення пропонованої ціни у таких випадках є декларацією бажання оперувати на біржі, хоча насправді — способом ухилення від прозорості операцій з реалізації. Чому? Певно, не варто пояснювати.

— Держадміністрація якось впливає на ринок зерна?

— Не втручаючися безпосередньо у формування ринкових цін, облдержадміністрація не стоїть осторонь економічних аспектів цієї проблеми. В регіоні на зерновому ринку працюють оператори ДАК «Хліб України» та агентства з управління державним матеріальним резервом. Облдержадміністрація опрацьовує шляхи надання кредитних позичок регіональному дочірньому підприємству ДАК «Хліб України» для закупівлі зерна, яке використовуватиметься на задоволення обласних потреб у хлібобулочних, макаронних та кондитерських виробах. Державницькі оператори закуповують зерно пшениці третього класу за ціною 620, четвертого —570, а п'ятого — 500 гривень за тонну з урахуванням ПДВ. Вважаю, для цього періоду й нашої області це цілком прийнятна ціна. Цей важіль держава використовує для утримання рівня цін на певній позначці.

— Разом з тим господарства, що мають обігові кошти, можуть зачекати і на більш вигідну ціну ситуацію?

— Так, у сучасному ринковому середовищі ніхто не може закликати, а тим паче, примушувати товаровиробників реалізовувати зерно собі на збиток. Правда, такі спроби, на жаль, є. Кам'янсько-Дніпровський РЕМ, наприклад, встановлює ціни на зерно, яке товаровиробники поставляють у рахунок погашення боргів за спожиту електроенергію. Ціни значно нижчі за біржові. Постає питання: чому тоді сільські підприємства самі не визначають ціну на електричну енергію?

Щоб уникнути подібних непорозумінь, вважаю за доцільне цілком виключити розрахунки продукцією за будь-які борги. Вирощене треба реалізовувати через ринкову інфраструктуру і вже потім грошима розраховуватися з кредиторами всіх рівнів.

— Сергію Івановичу, чи й надалі проблеми ціноутворення на зерновому ринку так відчутно дошкулятимуть сільгосптоваровиробникам?

— Допоки вони вестимуть однобоке сільське господарство — без тваринництва, птахівництва та інших галузей. Ні для кого не секрет: на нашому зерні гендлюють два-три щаблі перекупників та ще закордонні суб'єкти. Вони перетворюють українське зерно на м'ясо, молоко, іншу продукцію, за яку ми на нашому ринку вивертаємо гаманці...

Нині ті підприємства, які мають розвинену тваринницьку галузь, менше залежать від тіньових коливань ринку зерна. Схоже, наші хлібороби роблять правильні висновки.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Без минулого, без майбутнього

Важка тема

У мальовничому куточку між селами Заборль та Олександрія Рівненського району розташувався Рівненський геріатричний пансіонат. Схоже, щедра природа виправдовується перед його мешканцями за те, що доля обійшлася з ними так жорстоко.

— Ще в дитинстві вчителька наказувала нам не піднімати на кпини калік, — згадує директор пансіонату Василь Дрозд. — Мовляв, вони відбувають провину за наші гріхи. Ті слова не забув. Відколи тут, намагаюся полегшити життя цим людям.

Що не мешканець пансіонату, то трагедія.

Дві бабусі на лавці біля квітника, хоч і не рідня, мають однакові прізвища — Невідома. Імена вони теж отримали тут. Одну знайшли біля воріт пансіонату, іншу — неподалік, у ліску. Літа не лише лягли тягарем на їхні тендітні плечі, а й відібрали пам'ять. Подумалось, а може, й краще для стареньких, що стерлися з пам'яті їхнє минуле, обличчя дітей, яким стали не потрібні. Хоч не так боляче душі за зраду...

А майданчиком, обгородженим металевою сіткою, прогулюється вісімнадцятирічна красуня. З ранку до вечора вона сотні разів долає один короткий маршрут — аж траву витоптала. Хтозна, від чого вона намагається втекти? Може, від того дня, коли її згвалтували і чиста душа дівчини зреагувала на кривду оголеними проводами нервів?..

Сім'я Бурачинських із Дубно раніше мешкала в гуртожитку, а коли його закрили, перебралась у підвал. На долю батьків та їхніх сімох дітей випало серйозне випробування — тяжкий психічний недуг. Що було б з ними, якби не знайшли прихистку в пансіонаті, де їм виділили кілька кімнат?

— Глава сім'ї Віктор дуже працьовитий, — розповідає Василь Дрозд. — Не може всидіти без роботи. Зізнався, що за нею забуває всі життєві проблеми, та й час збігає швидше. Дружина Марія пасе і доїть корів.

Але в Бурачинських постала проблема: в пансіонаті заборонено втримувати дітей, тому найменші син та донька можуть опинитися в інтернатах. Розлука тяжко травмує сім'ю. Отож начальник головного управління праці та соціального захисту населення Георгій Сладковський звернувся з клопотанням до столичних інстанцій, щоб дозволили не розлучати сім'ю.

Є в пансіонаті люди, роками прикуті до ліжка, є самотні і такі, від яких відцуралися рідні. Вік — від 18 до 90 років. Хвороби теж різні: даються взнаки літа та зранена психіка.

— Вони незлобливі, — каже про своїх підопічних Василь Макарович. — Наче лакмусовий папірець, реагують на добро і зло. До деяких навідуються рідні, привозять цукерки. Вони пригощають персонал. Беремо, дякуємо, щоб не образити, а потім віддаємо тим, кому гостинців нема від кого чекати.

На щастя, вони не розучилися любити прекрасне: охоче доглядають за квітниками, створюють затишок у палатах. Але у свій світ нікого не пускають...

Ще рік тому територія пансіонату була клондайком для злодіїв. Новий директор Василь Дрозд обгородив її, в такий спосіб поставивши заслін мародерству. Впорядкував територію, провів ремонт в корпусах. Проклав газопровід, перевів котельню на природний газ, але про всяк випадок тримає напоготові й ту, що працює на вугіллі.

Підсобне господарство пансіонату — 36 гектарів землі, два трактори і комбайн, 11 корів, 63 свині. Картопля, овочі і фрукти свої. На зиму заготували дві тисячі трилітрових банок вишневого компоту і п'ятсот — зі смородини. Хліб печуть свій.

Це, так би мовити, про діла земні. Щодо духовних, то мріють у майбутньому придбати новий телевізор, бо перегляд телепередач — єдина втіха для мешканців пансіонату.

Через газету мене попросили поставити запитання законодавцям: підопічні пансіонату на власні потреби одержують 25 відсотків пенсії, решта залишається у Пенсійного фонду. Чи не логічніше було б використати ці кошти на потреби пансіонату, де живуть інваліди? Чому б не придбати той самий телевізор? Та хіба мало потреб у цього закладу?

...Неподалік пансіонату швидкісна траса. Люди поспішають у своїх авто, не звертаючи уваги на тих, хто відійшов від суєти, кому вже нема куди поспішати: пам'ять у більшості не зберегла минулого, доля ж відібрала майбутнє.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фотофакт

У навчальному містечку частини внутрішніх військ, що охороняє Південно-Українську АЕС, відбулися навчання антитерористичного спецпідрозділу «Скорпіон».

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Новий підхід чи втома?

(Початок на 1-й стор.).

«...Асамблея дійшла висновку, що досягнуто істотного прогресу з часу ухвалення резолюції по Україні у квітні 2001 року, особливо щодо нового законодавства, більша частина якого, проте, ще неімплементована. Україна, безперечно, просувається шляхом до повної парламентської демократії, однак вона все ще далека від виконання усіх своїх обов'язків і зобов'язань як держава — член РЄ. Тому асамблея приймає рішення продовжити процедуру моніторингу стосовно України в тісній співпраці з українською делегацією», — таке формулювання пропонують доповідачі Моніторингового комітету Анне Северинсен та Рената Вольбенд. «ПАРЄ вже втомилася від України», — підсумував у розмові з кореспондентом «ГУ» один із членів нашої делегації. Водночас, за нашою інформацією, деякі інші члени української делегації намагатимуться змінити головні положення майбутньої резолюції і рекомендації ПАРЄ на вигідніші для офіційного Києва.

Президент ПАРЄ лорд Рассел Джонстон на вчорашній прес-конференції не був багатослівним: так, Україна виконала дещо з того, що раніше викликало занепокоєння. Також у Палаці Європи було розповсюджено відповідь Комітету міністрів РЄ на квітневу резолюцію ПАРЄ. Загалом підсумок такий: Україна зробила багато у виконанні законодавчої частини зобов'язань, тепер справа за втіленням демократичних норм у життя.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Страсбург.

Папа Римський Іван Павло II закликав християн та мусульман до обопільної терпимості. Під час меси у столиці Казахстану Астані Понтифік зазначив, що нещодавні теракти в США не повинні призвести до конфліктів між прибічниками цих двох релігій. На його думку, мусульмани та християни «мусять разом боротися за справедливість, солідарність та мир». На месі у столиці переважно мусульманського Казахстану присутні було близько 50 тисяч осіб. Сьогодні Іван Павло II прибуде до Вірменії, яка відзначає цими днями 1700-річчя прийняття християнства.

***На фото АП:** Папа Римський благословляє дітей під час меси в Астані.*

Цей тайм вже втрачено

З 25 вересня цього року Україна почне втрачати гроші за транзит власною територією російської нафти. Як заявив на міжнародній конференції в Москві президент ВАТ «АК Транснафта» Семен Вайншток, «російська сторона офіційно сповістила Київ, що наприкінці вересня Росія вводить в експлуатацію трубопровід «Суходольна-Родіонівська» в обхід України».

Доводиться констатувати, що тарифна війна між Москвою та Києвом закінчилася не на користь України. Сторони не змогли дійти згоди щодо транзиту російської нафти гілкою «Суходольна—Лисичанськ—Родіонівська». На думку російської сторони, Україна майже втричі завищувала тарифи за транзит нафти її територією. В міністерстві палива та енергетики РФ кореспонденту «ГУ» заявили, що дешевше було збудувати 228 кілометрів трубопроводів власною територією, ніж сплачувати «невідповідно величезні гроші» Україні. Замість 17 трубопровід було збудовано у рекордні п'ять місяців.

Глава «АК Транснафта» Семен Вайншток, коментуючи кореспонденту «ГУ» ситуацію, що склалася з транспортуванням російського газу в Каспійському регіоні, не приховував свого задоволення. Ми намагалися, підкреслив він, «шляхом мирних переговорів знайти схему тарифоутворення, ми зробили величезну кількість взаємовигідних пропозицій українським колегам, але були змушені самостійно розв'язувати проблему будівництва трубопроводу «Баку—Джейхан». Семен Вайншток підкреслив: «Росія позбувається транзитної залежності від України». А Україна втрачає значні валютні надходження.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

«Колір» на курс не вплине

21 вересня обрано нового президента Естонської республіки. Ним став голова опозиційного Народного союзу, колишній віцепрем'єр ЕРСР і колишній секретар ЦК Компартії Естонії Арнольд Рюйтель.

Після безрезультатних трьох турів виборів, відповідно до естонської Конституції, обирати президента довелося колегії виборців, до якої входять парламентарії (101 особа) і 266 представників місцевих самоврядувань. З другої спроби колегія зупинилася на кандидаті від опозиційного Народного союзу 73-річному Рюйтелі.

Напередодні президент Леннарт Мері заявив: «У президента Естонії не повинно бути комуністичного минулого!» Проте виборці вирішили інакше. Мабуть, в Естонії, як і в Литві, де нещодавно прем'єром став колишній перший секретар ЦК Компартії, навчилися відрізняти «колишніх» від «колишніх»...

Перша реакція естонських політиків на сенсацію спокійна. Основний суперник Рюйтеля Томас Саві привітав його і сказав: «Я переконаний, що новообраний президент може багато зробити для того, щоб закони, які об'єднують нас із ЄС, допомогли Естонії стати гідним членом Європейського союзу і НАТО, щоб Естонія та її народ не чекали на подачки, а самі створювали нові цінності для Європи».

Навіть суперник від націонал-радикалів П. Тульвісте не бачить в обранні президентом представника опозиції причин для дестабілізації обстановки в країні. Він сказав, що обрання А. Рюйтеля на пост президента негативно позначиться на зовнішньополітичному іміджі країни, проте він зможе зробити багато корисного у розв'язанні внутрішньополітичних проблем.

У світлі останніх подій у країні жваво обговорюється питання про зміну Конституції з метою загальнонародного обрання президента. Невідомо, які були б результати прямих виборів президента Естонії, але й сьогодні ніхто не ставить під сумнів демократичність обрання А. Рюйтеля.

Володимир СТРОЙ.

Таллінн.

Ми хотіли, мали шанс і виграли

(Початок на 1-й стор.).

На вчора у Польщі оперували даними, що Селянська партія має 41 мандат, «Самооборона» —53, Громадянська платформа, яку репрезентує, зокрема, Маршалок Сейму Мацей Плажинський, — 65, партія «Право і Справедливість» — 44, Ліга польських родин — 34. Два мандати здобула німецька меншина. Сенсацією цих парламентських виборів стало впевнене просування «Самооборони», «Права і Справедливості» та Ліги польських родин.

До сенату, що має сто місць, за попередніми даними, ввійшли 75 членів блоку соціал-демократів та Унії праці, 18 — «Сенату-2001», троє селян, один представник Ліги польських родин, три інші. Загалом у виборах узяли участь 46 відсотків виборців, котрі мають право голосу.

До «Вечора виборчого» — інформаційного марафону, що транслюється по всіх каналах, у штабах політичних сил готувалися заздалегідь, відповідно до попередніх соціологічних досліджень. Тому правлячий блок мав дуже скромну презентацію, Громадянська платформа —велелюднішу, а справжнє свято влаштувала лівиця. Програму партії, а отже, й уряду Лешек Міллер назвав надією для польських родин. Стосовно програми правлячої досі правиці він зауважив, що поляки відкинули її, а також стиль реалізації влади. Проте лідер соціал-демократів далекий від спочивання на лаврах, тим більше що за умови нездобуття половини мандатів це йому і не загрожує.

— Ми мусимо щоденно пам'ятати, що маємо працювати так, наче вибори проходять щотижня, — у своїй промові наголосив він. І закликав усіх поляків і політичні сили до співпраці, висловивши надію на підтримку президента.

Майже одразу в марафоні «Вечора виборчого» виступив Александр Кваснєвський, який висловив цю підтримку. Президент ще за кілька днів до виборів, звертаючись до співвітчизників, тонко, але прозоро підтримав лівицю. Він, проте, сподівався, що вона матиме більшість у парламенті. Адже глава держави прагне бачити його і уряд монолітними, вільними від суперечностей, «бо на це нема часу».

Однак лівиці для формування уряду доведеться шукати спільників. І тепер, за прогнозами політологів, їтиме боротьба за селянських послів та послів партії «Право і Справедливість». Звичайно, в цій боротьбі «золоту картку» мають представники «Самооборони».

Офіційні дані виборчої комісії будуть відомі завтра, у середу.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Варшава.

Хроніка. Факти. Події

■ Вашингтон

Про головне і другорядне

У неділю США вперше офіційно назвали мету своєї можливої операції проти терористів. Як заявила радник президента з нацбезпеки Кондоліза Райс, Америка збирається повалити режим талібів в Афганістані. Держсекретар США Колін Пауелл, навпаки, заявив, що нині «це не головне завдання», бо головне — знайти бен Ладена. Держдепартамент навіть пообіцяв виділити 25 млн. доларів за інформацію, що допоможе його спіймати. «Головного підозрюваного», якого таліби «упустили з очей», за деякими повідомленнями, виявила британська розвідка.

Тим часом у рамках підготовки до можливої антитерористичної операції Міноборони США мобілізувало ще 5 тисяч осіб. У неділю в Омані було дислоковано 7 британських бойових літаків «торнадо». Свій повітряний простір для американських ВПС відкрила Греція. Односторонню акцію відплати засудили президенти Сирії та Ірану.

■ Тель-Авів

Невдоволення в команді Шарона

Ізраїльська партія «Авода», очолювана міністром закордонних справ країни Пересом, розглядає питання про вихід із складу уряду прем'єр-міністра Шарона. Це сталося після того, як Шарон уже вкотре відмінив зустріч Переса і президента Палестинської національної автономії Арафата через заворушення, що тривають на палестинських автономних територіях.

■ Берлін

Підтвердження отримано

Уряд ФРН підтвердив намір Німеччини очолити нову миротворчу місію НАТО в Македонії.

■ Лондон

Підтримка вимушеної гостинності

Британський уряд пропонує виділити 36 мільйонів доларів країнам, що межують з Афганістаном, щоб допомогти їм впоратися з припливом біженців.

■ Париж

У 75 — президент знов?

У понеділок колишній президент Франції 75-річний Валері Жіскар д'Естен заявив про намір скласти конкуренцію нинішньому керівникові держави Жакові Шираку на президентських виборах, намічених на наступний рік.

■ Кабул

А якщо завтра — джихад?

В Афганістані у зв'язку з можливим початком джихаду проти невірних мобілізовано 300 тисяч осіб.

Тим часом війська Північного альянсу провели успішний наступ на позиції талібів. У провінції Балх вони відтіснили їх від великого річкового порту Термез і вийшли на афгано-узбецький кордон, блокували зі сходу адміністративний центр провінції Балх — Мазарі-Шариф і зайняли стратегічно важливий населений пункт Гурі-Мар за 20 км на схід від міста.

Талібська «система ППО».

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Фото АП.

Адміністрація та колектив Міністерства закордонних справ України висловлюють щире співчуття начальнику управління ООН та інших міжнародних організацій І. М. Сагачу з приводу смерті його батька —
Михайла Федоровича.

Харківська підземка: проблеми та шляхи їх розв'язання

На здобуття Державної премії

Метрополітен у Харкові вже 26 років є найнадійнішим, зручним та безпечним видом громадського транспорту і без нього неможливо уявити наше місто. Лінії метрополітену зв'язують житлові райони міста з промисловими зонами та центром. За обсягами перевезень Харківський метрополітен посідає четверте місце серед метрополітенів країн СНД. Проблеми надійної експлуатації метрополітену як головної транспортної артерії міста, безперечно, стосуються більшості мешканців міста, але мало хто уявляє, що забезпечити в час пік безперебійну та надійну роботу метрополітену є досить складним завданням.

До недавнього часу моє знайомство з метрополітеном було на рівні споживача, хоча за родом діяльності не раз зустрічався з його керівниками. В 2000 році мені довелося проводити громадське обговорення комплексу робіт, висунутого на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки, та ознайомитися з проблемами і практичними досягненнями Харківського метрополітену.

За недавніх часів Харківський метрополітен був головним підприємством галузі, на якому впроваджувалися нові розробки в області автоматизації виробничих процесів. Чому саме Харківський метрополітен був визначений серед інших метрополітенів для цієї ролі? Для цього були вагомі підстави. По-перше, в стислий термін з часу введення метрополітену в експлуатацію фахівцями було доведено до практичного застосування низку розробок, які згодом впроваджувалися в Московському і Ленінградському метрополітенах. При цьому технічні рішення було піддано критичному аналізу, виявлено істотні помилки та знайдено ефективніші технічні рішення. Подруге, вже з початку експлуатації фахівці метрополітену зарекомендували себе висококваліфікованими та енергійними працівниками, які не тільки могли впроваджувати, а й генерувати нові ідеї та самостійно їх розробляти. Так, уперше серед метрополітенів СНД на Харківському метро було впроваджено в повному обсязі систему автоматичного регулювання швидкості поїздів, виключено світлофори, розроблено та впроваджено спрощену систему автоблокування, здійснено винос обладнання автоматики руху поїздів на станції, відпрацьовано технічні рішення по безстиковим рейковим ланцюгам та інше. Наукові, проектні та технічні рішення систем автоматики, розроблені та відпрацьовані у Харківському метрополітені, дали великий економічний ефект, внесені в нормативні документи з будівництва метрополітенів та впроваджені в більшості метрополітенів СНД.

З початку 90-х років завдання експлуатації метрополітенів значно ускладнилися. Нестабільна економічна ситуація, відсутність достатнього фінансування, матеріалів і обладнання, яких не виробляли в Україні, спричинили низку технічних і організаційних питань, розв'язання яких має велике соціально-економічне значення. Успішне розв'язання проблем забезпечення експлуатаційної діяльності метрополітену в умовах жорстких обмежень фінансових, енергетичних та інших видів ресурсів потребує розробки цілеспрямованої стратегії вдосконалення методів, технічних засобів і технологічних процесів, створення високоефективних ресурсозберігаючих технологій і обладнання.

— Як все-таки вдалося в складний період нестабільності та реорганізації економічних відносин на початку 90-х років забезпечити надійну роботу метрополітену?

Найкраще почути відповідь на це запитання із перших уст. Поперше, каже начальник Харківського метрополітену Леонід Ісаєв, за своїм складом та кваліфікацією колектив фахівців Харківського метрополітену був підготовлений до вирішення складних технічних проблем. І це підтверджено тими досягненнями, які мав колектив на той час. Достатньо сказати, що ще в 1989 році фахівцями метрополітену була розроблена і впроваджена перша система управління рухом поїздів на базі електронно-обчислювальних машин, діяла система автоматичного ведення поїздів на першій лінії та інше. По-друге, метрополітен мав тісний зв'язок з науковими та науково-виробничими організаціями. Особливо тісні ділові стосунки підтримували з Харківською державною академією залізничного транспорту, Московським університетом шляхів сполучення, нинішнім Харківським НВО «Хартрон», Харківським національним технічним університетом «ХПІ» та іншими. Це був взаємообмін наукових знань учених і досвіду виробничників, що зумовило творчий пошук у розв'язанні проблем у правильних напрямах. Досить показовим є вирішення проблеми оплати проїзду та пропуску пасажирів на станції метрополітену на початку 1992 року. Ідея полімерного жетона, яку запропонували вчені НВК «Інститут монокристалів», була відпрацьована фахівцями метрополітену і втілена у вигляді конкретних приладів пасажирської автоматики виробничниками НВО «Хартрон» протягом трьох місяців. Це розв'язало болючу соціально-економічну проблему так ефективно, що технічне рішення було впроваджено в Московському, Київському, Ташкентському, Тбіліському, Бакинському метрополітенах та на швидкісному трамваї у Кривому Розі. Головним питанням, на вирішення якого спрямовані зусилля керівників і фахівців метрополітену, є забезпечення надійності і безпеки перевезень за розумної вартості поїздок та мінімальних витрат. Це комплексна проблема, яка потребує наукового підходу, тому що ми вбачаємо в цьому найбільш послідовний та правильний шлях її розв'язання.

Ця позиція підтверджена на практиці. За період з 1991 року Харківський метрополітен спільно з фахівцями наукових та вищих навчальних закладів зробив значний внесок в теорію і практику експлуатації громадського транспорту. Основною метою комплексу досліджень і робіт є підвищення економічної ефективності виробничої діяльності метрополітену за одночасного підвищення безпеки перевезень за рахунок впровадження перспективних технологій і зниження експлуатаційних витрат на основі оптимізації управління перевезеннями. В результаті проведених досліджень були сформульовані стратегічні принципи експлуатації та комплексна концепція автоматизації Харківського метрополітену, що розрахована на поетапну реалізацію, та визначено такі головні напрями:

— створення інфраструктури управління комплексу технологічних процесів, методів та засобів, що забезпечують оптимальне використання ресурсів (рухомого складу, електроенергії, ресурсів обладнання та ін.);

— розробка та впровадження систем управління перевезення пасажирів з адаптивними властивостями на принципово новому рівні;

— забезпечення безпеки руху на основі модернізації діючих систем інтервального регулювання і автоматизованого управління рухом поїздів з розширенням функціональних можливостей та створенням нових технічних засобів на сучасній елементній базі;

— розробка комплексу технічних засобів та методів оплати проїзду;

— створення системи технічного обслуговування залежно від розміру використаного ресурсу обладнання.

З 1991 року в Харківському метрополітені розроблено та впроваджено в експлуатацію автоматизовані системи управління рухом поїздів, обладнанням системи електропостачання, ескалаторами і інженерно-технічним устаткуванням, системи локального управління обладнанням станцій із застосуванням мікропроцесорних контролерів та персональних ЕОМ. Впроваджені системи управління мають переваги над тими, що використовуються на метрополітенах країн СНД, а саме: високий ступінь уніфікації обладнання та програмного забезпечення, наявність функцій логічного контролю стану об'єктів управління, наявність функцій реєстрації подій із довгостроковим зберіганням інформації, низьке енергоспоживання, істотно менша вартість технічних засобів і витрат на їх утримання, значно вища надійність. Системи такого технічного складу з новими функціональними властивостями вперше запроваджено серед метрополітенів СНД. Завдяки цьому досягнуто значного економічного ефекту та підвищено надійність перевезень. Тривалий досвід експлуатації автоматизованих систем підтвердив високу надійність та значні їх переваги над застосованими раніше.

У 1997 році введено в дію єдиний диспетчерський центр (ЄДЦ), засобами якого забезпечується координоване управління перевезеннями пасажирів на трьох лініях метрополітену. Структурно автоматизовані місця диспетчерського персоналу об'єднано в локальну мережу. Це дало змогу інтегрувати інформацію за різними видами обладнання та забезпечити прийняття найбільш ефективних рішень з автоматизованого керування процесом перевезень з урахуванням всіх аспектів поточної ситуації та прогнозу. Рішення з організації та структурної побудови ЄДЦ знайшли визнання і в інших метрополітенах СНД.

Важливою обставиною у практиці роботи Харківського метрополітену є використання продукції здебільшого вітчизняних підприємств і незалежність від зарубіжних виробників. Так, у процесі розробки систем акціонерним товариством «Констар» у співдружності з фахівцями метрополітену було розроблено мікропроцесорні комплекси типу «Метроконт», які застосовуються і в інших галузях.

Результатом робіт з автоматизації є також розробка програмних засобів розрахунку оптимальних режимів керування поїздів. Побудова графіків руху та оперативний контроль за їх виконанням здійснюються програмними засобами автоматизованих систем управління рухом. Упровадження інформаційної технології визначення оптимальних режимів тяги поїздів, автоматизованого контролю за їх дотриманням дало змогу знизити питому норму витрат електроенергії на тягу поїздів у 2001 році на 16,6% порівняно з 1996-м та одержати економію 10325,6 тис. кВт-год за п'ять років після впровадження.

У цілому практична реалізація напрямів програми комплексної автоматизації метрополітену на базі широкого використання нових технологій забезпечила за 9 останніх років економічний ефект у сумі 33,2 млн. грн. Ефективність розробок, проведених за останні роки в Харківському метрополітені, підтверджується тим, що їх впроваджено в деяких метрополітенах країн СНД. Визнанням високих досягнень колективу метрополітену та наукових організацій, які беруть участь у створенні сучасних технологій, є висунення колективу авторів основних напрямів розробок на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки в 2001 році та активна підтримка відомих учених та практиків транспортних організацій.

І в нинішньому році колективи метрополітену і організацій-суміжників розробляють і практично впроваджують новітні технології в практику експлуатації метрополітену. Накопичений науково-технічний потенціал, творча співдружність з науковими та дослідними організаціями є твердим підгрунтям для подальшого розвитку Харківського метрополітену відповідно до розробленої концепції, яка орієнтована на досягнення світового рівня.

Володимир КРИВЦОВ,
ректор Національного аерокосмічного університету «ХАІ», доктор технічних наук, професор.

Оголошення

В Аліни й Сашка — серйозні іспити

Сезон у боксерів-професіоналів розпочався першого вересня. І він передбачає цікаві події і для українських майстрів шкіряної рукавички.

— Наш Віталій Фесечко вилетів на рейтингові бої до Лондона, — розповідає президент Національної ліги професіонального боксу України (НЛПБУ) **Михайло ЗАВ'ЯЛОВ.** — Група наших спортсменів 20 жовтня візьме участь у великому турнірі в Польщі. Але головна подія для нас — поєдинок у німецькому місті Магдебурзі. Там триразовий чемпіон Європи, вихованець маріупольського боксу, а нині киянин Олександр Гуров захищатиме свій титул.

До речі, суперник у Сашка — Рудігер Мей. Це брат Тостена Мея — олімпійського чемпіона-92. Саме в поєдинку з ним Гуров виборов свій останній пояс чемпіона континенту. Виходить, що брат вирішив узяти реванш за брата.

Наша чарівна «зірка», дворазова чемпіонка Європи Аліна Шатерникова отримала пропозицію провести бій за звання чемпіонки світу з представницею США. Однак американська сторона просить організувати цей поєдинок на території України. Почесний президент НЛПБУ, відомий промоутер, народний депутат України Станіслав Сафронов якраз працює над цим організаційним питанням. Одне слово, робиться все можливе, щоб ця подія стала реальністю.

На рингу Аліна Шатерникова (праворуч)

Віктор ОБОЛОНЧУК.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Шляхом скорочення

Кілька важливих рішень було ухвалено на засіданні виконкому Міжнародного олімпійського комітету (МОК), яке відбулося в Лозанні (Швейцарія). Обговорено питання, пов'язані з програмою Олімпійських ігор 2004 року в Афінах. Нове керівництво МОК пішло на рішучі кроки: на відміну від попередніх років, коли кількість спортсменів і видів спорту постійно зростала, тепер уперше програму змагань не збільшено.

У столиці Греції у 299 дисциплінах візьмуть участь 10 508 атлетів (для порівняння — у Сіднеї 10 655 спортсменів розіграли 300 комплектів нагород).

А от до жінок поставилися з повагою. Їх представництво на Олімпійських іграх збільшено: додано чотири вагові категорії у боротьбі. Але це робитиметься за рахунок скасування двох категорій у чоловіків.

Боксери віднині змагатимуться не в дванадцяти, а одинадцяти категоріях. Це означає, що кількість учасників у цьому виді спорту скоротиться на 26.

МОК також установив квоти для легкої атлетики (2 000 осіб) і плавання (1 300). Інші основні рішення головного олімпійського штабу планети такі: включення до програми фехтування жіночих змагань шаблісток; збільшення на дві команди кількості учасниць футбольного й ватерпольного жіночих турнірів; відмова про включення до програми ігор запливів на 50 метрів батерфляєм, брасом і на спині, а також видів плавання на відкритій воді; відмова про включення змішаного і парного розрядів у тенісі та настільному тенісі; відмова у проханні федерації бейсболу збільшити кількість командучасниць з восьми до дванадцяти; відмова про включення до програми ігор змагань з водолижного спорту.

МОК офіційно визнав Міжнародну федерацію перетягування каната, що, однак, поки що не означає включення цього виду до олімпійської програми. Водночас не отримала визнання МОК федерація бодібілдингу.

Палехівська «бронза»

■ Стрільба з лука

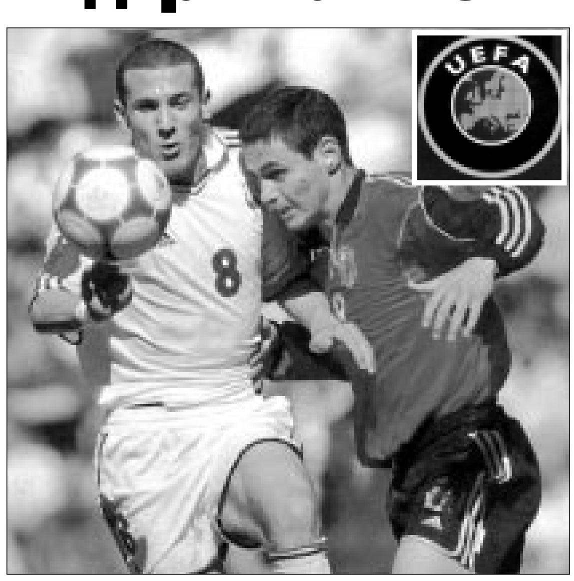
Львів'янка Катерина Палеха завоювала сьогодні бронзову медаль в індивідуальних змаганнях 41-го «літнього» чемпіонату світу, який відбувся у столиці Китаю. Катерина краще від усіх у нашій команді виступила в кваліфікаційному раунді, виборовши високе сьоме місце серед решти учасниць. Хороший стартовий настрій зберегла вона й у подальших стрільбах. Досить сказати, що в 1/8 фіналу Катерина доволі впевнено обіграла Філіппову з Казахстану — 171:153. Потім у 1/4-й наша лучниця перемогла шведку Ерікссон (109:108), але в півфіналі поступилася кореянці Парк (109:114).

У матчі за бронзову медаль суперницею 21-річної львів'янки була представниця Великої Британії Уїльямсон. Палеха вирвала перемогу з рахунком 107:105. А в стрільбі за перше місце зустрілися кореянки Парк і Ким. Результат — 111:111. За додатковими показниками чемпіонкою стала Парк.

Минулої суботи, в останній день турніру, відбулися вирішальні поєдинки в командних змаганнях. І тут хороші шанси на успіх мали українські «амазонки». Катерина Палеха разом з киянкою Оленою Садовничою, одеситкою Наталією Бурдейною і харків'янкою Тетяною Бережною зуміли вийти в півфінал. У 1/8 фіналу вони перемогли суперниць із збірної Туреччини (233:224), а в 1/4 — німецьку команду (242:233).

Однак вирішальні поєдинки були для наших дівчат невдалими: у півфіналі вони поступилися господаркам турніру — китаянкам (224:236), а в матчі за бронзові медалі — кореянкам (224:247). «Золото» виграли лучниці Китаю, які перемогли італійок з рахунком 232:228.

Підтримаймо Україну!

■ Футбол

Сьогодні в Києві стартує кваліфікаційний турнір чемпіонату Європи серед юніорів (гравці 1985 року народження).

— У нашій країні останнім часом повернулися обличчям до розвитку гри серед наймолодших, — каже заступник голови комітету юнацького футболу ФФУ Олег Орєхов. — Дбають про його розвиток, намагаються зміцнити матеріальну базу. Тому не випадково, що саме Україна запропонувала провести на своїй території один з кваліфікаційних турнірів юніорського Євро-2002.

Отже, у нашій столиці, окрім господарів, яких очолює заслужений майстер спорту, у минулому блискучий півоборонець київського «Динамо» і збірної країни Павло Яковенко, зібралися ще й колективи з Туреччини та Італії. Компанія, як бачимо, нівроку. І часу для розкачки не передбачено.

Наші хлопці сьогодні о 16.30 вийдуть на смарагдове поле затишного стадіону «Динамо», щоб одразу поміpятися силами з італійцями. Про силу футболу в цій країні, либонь, не варто розповідати.

27 вересня на динамівській арені зіграють команди Туреччини та Італії. Початок зустрічі — о 16.30. І, нарешті, 29 вересня на полі головної спортивної арени нашої держави — НСК «Олімпійський» — відбудеться поєдинок Україна—Туреччина (16.30).

До фіналу, що проходитиме в Данії з 24 квітня по 5 травня наступного року, з кожної із 15 відбіркових груп вийдуть лише переможці, до яких приєднається збірна господарів.

Павло Яковенко і його підопічні, які представляють українські та зарубіжні клуби, дуже розраховують на підтримку вболівальників, особливо шкільної та студентської молоді. До речі, Молодіжний футбольний союз України, який вже зарекомендував себе з найкращого боку проведенням акцій на матчах з участю національної та молодіжної збірної України, наших клубів у відповідальних міжнародних стартах, не залишить поза увагою і цю важливу для українського футболу подію. Як запевнив перший віце-президент цієї популярної організації Петро Лавренюк, у дію вступить велика група підтримки, фан-балет тощо.

Вхід на матчі кваліфікаційного турніру безплатний.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

У номер

Події та результати

■ Футбол

Чемпіонат України. Вища ліга. 11-й тур.

«Кривбас» — «Динамо». 0:7. **33 000. Ідахор, 23, Гавранчич, 25, 84, Пеєв, 54, Мелащенко, 71, 88, Чернат, 72.**

«Металіст» — «Таврія». 4:1. **20 000. Мізін, 11, з пенальті, Гольдін, 54, 77, Пушкуца, 90 — Мочуляк, 20.**

«Металург» Зп — «Поліграфтехніка». 0:0. **7 000.**

«Ворскла» — «Закарпаття». 1:0. **5 000. Мусолітін, 67.**

ЦСКА — «Металург» М. 3:2. **1 000. Закарлюка, 20, 26, з пенальті, Мальцев, 65 — Рикун, 45, Молокуцько, 67. На 52-й хвилині з поля вилучено маріупольця Анікеєва (два попередження).**

«Карпати» — «Шахтар». 0:2. **20 000. Воробей, 50, Зубов, 63.**

«Металург» Д — «Дніпро». 2:0. **2 800. Пасічниченко, 36, у власні ворота, Шищенко, 83.**

	В	*Н*	*П*	*М*	*О*
ШАХТАР	7	1	0	21—6	22
ДИНАМО	6	2	0	22—3	20
МЕТАЛУРГ Д	5	3	2	16—6	18
Карпати	5	3	3	14—14	18
Металіст	5	2	3	17—17	17
Дніпро	4	4	2	9—7	16
Металург Зп	4	3	3	10—7	15
Металург М	3	3	5	10—14	12
Кривбас	3	3	5	12—20	12
Таврія	3	2	5	10—13	11
Поліграфтехніка	2	5	4	7—14	11
Закарпаття	2	3	6	12—24	9
ЦСКА	2	0	7	7—13	6
ВОРСКЛА	1	2	7	5—14	5

Либонь, усе-таки відбулася чоловіча розмова між гравцями і керівництвом київського «Динамо» після матчу в Порту. Після неї, як бачимо, під гарячу руку чемпіонові потрапив «Кривбас».

Частково реабілітувався за невдачу в Софії і «Шахтар», який продовжує очолювати турнірну таблицю.

Цікава деталь. Попри не зовсім вдалі виступи наших команд на євроарені, на стадіонах у цьому турі побувало багато глядачів. Виходить, що народ вірить у наших футболістів. Отож треба платити за любов.

До речі, суперники українських клубів у єврокубках також грали у своїх національних чемпіонатах: «Ліверпуль» — «Тоттенгем» (Лондон). 1:0. «Боруссія» (Дортмунд) — «Байєр» (Леверкузен). 1:1. «Рома» — «Фіорентина» (Флоренція). 2:1. ЦСКА (Софія) — «Славія» (Софія) —5:0. ОФК (Белград) — «Црвена Звезда» (Белград) — 1:1.

■ Хокей

Чемпіонат СЄХЛ. МДУ (Росія, Москва) — «Сокіл» (Україна, Київ) — 9:4 і 1:3; «Німан» (Білорусь, Гродно) — «Беркут» (Україна, Київ) — 4:1 і 2:2.

■ Баскетбол

Чемпіонат Європи. Жінки. Франція. У фінальному матчі господарки турніру — французькі баскетболістки — взяли гору над командою Росії (73:68) і вперше у своїй історії стали чемпіонками континенту. Такого титулу раніше удостоювалася і збірна України. Але ці змагання для неї були провальні. Наші дівчата лише в останній зустрічі спромоглися виграти у баскетболісток Румунії — 70:67. Це дало їм змогу в підсумку уникнути останнього місця.

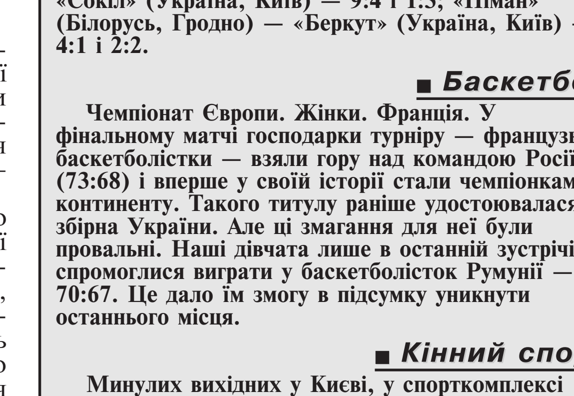
■ Кінний спорт

Минулих вихідних у Києві, у спорткомплексі Національної аграрної академії, відбулася перша частина міжнародних заочних змагань «Челендж», під час яких розігрувалися й національні призи. На старт у змаганнях з подолання перешкод вийшли 50 спортсменів із 10 міст. У турнірі (висота 120 см) переміг представник Кіровоградщини Володимир Ващакін на Шаблоні. В іншому змаганні (висота перешкод — 105 см) найкращим був також кіровоградець Ігор Дмитрієв на Горнисті.

Друга частина — виїзда — відбудеться вже на кінно-спортивній базі «Динамо», де директором заслужений тренер України Анатолій Шевченко. До речі, ми плануємо пізніше опублікувати бесіду з відомим наставником п'ятиборців та розмову з президентом Федерації кінного спорту України Іриною Мусієнко про проблеми цих престижних олімпійських видів спорту, котрі приносять багато медалей, про їх перспективу в нашій країні.

***На знімку:** срібний призер київського турніру з подолань перешкод Володимир Жуков із селища Нова Орловщина, що на Дніпропетровщині.*

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Яковенко і команда розраховують на підтримку школярів і студентів

Фотофакт

Український гуманітарний ліцей Київського національного університету імені Тараса Шевченка відзначив своє десятиріччя.

На знімках: Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет вручає директорові ліцею Галині Сазоненко орден князя Володимира Великого; студенти Київського національного педагогічного університету імені М. Драгоманова вітають ювілярів.

Фото **Сергія КОВАЛЬЧУКА.**

«Народе мій, до тебе я ще верну, як в смерті обернуся до життя...»

Меморіальну дошку, присвячену українському поетові і правозахиснику Василю Стусу відкрито на фасаді філологічного факультету Донецького національного університету.

Саме тут, тоді ще у Сталінському пединституті, з 1954-го до 1959 року здобував освіту майбутній літератор. Доля проекту меморіальної дошки складна, як і доля самого Стуса. Ідея вшанування пам'яті поета з'явилася ще на зорі незалежності, але в художню форму втілилася лише тепер завдяки зусиллям активістів обласного осередку товариства «Просвіта» та керівництва університету.

— Ми дедалі більше наближаємося до Стуса, його творчості, його життя, — сказав під час урочистостей директор Інституту літератури імені Тараса Шевченка академік Микола Жулинський. — Треба мати дуже глибокі переконання, щоб так любити Україну, до такого несамовитого болю, як любив її поет. Дай, Бог, щоб ми могли сплатити цей борг тим, що є у нас найдорожче, — утвердженням незалежності.

У рамках заходів із вшанування пам'яті митця в Донецьку відбулася друга всеукраїнська наукова конференція «Творчість Василя Стуса в контексті європейської літератури». Актори Донецького музично-драматичного театру імені Артема винесли на суд глядачів прем'єру літературно-музичної композиції «Побачення в часі», поставленої за творами поета.

Хтось із присутніх назвав щойно відкриту меморіальну дошку маленьким українським плацдармом у Донбасі. Дмитро Стус, син поета, який взяв участь у заходах, у розмові із кореспондентом «Голосу України» застеріг:

— З одного боку, все це дуже добре, дуже вчасно, з другого — поки що все це робиться завдяки добрій волі влади й університету, а не звичайних мешканців, приміром, шахтарських селищ. Для того, щоб люди тисли на владу, вони повинні мати зарплату, бути захищені від сваволі держави, повинні змусити себе поважати. Мені здається, саме це — найкращий пам'ятник Стусу. Бо він загинув, зрештою, за те, що кожна людина заслуговує на повагу.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Пам'ять

Солдатському казанку — місце в музеї

Нещодавно група «Пошук» Білоцерківської спілки ветеранів Афганістану передала краєзнавчому музею селища Згурівки Київської області речі червоноармійця Василя Зелінського.

У квітні цього року під час пошукових робіт у Фастівському районі поблизу села Мохначка знайшли каску, казанок та кухоль, що належали радянським солдатам, які під час Великої Вітчизняної війни воювали в цих місцях. Зокрема, на казанку було видряпано: Полтавська область, Згурівський район, село Жовтневе, Зелінський Василь Миколайович. Церемонія передачі речей землякам Василя Зелінського відбулася напередодні 58-ї річниці визволення Згурівки від фашистських загарбників.

Вл. інф.

Мандри

Найкращі екскурсії — у будні

Підняти з ліжка в суботу о сьомій-восьмій ранку людину можуть лише або нагальні справи, або... колективний відпочинок. Приміром, як це було з працівниками редакції «ГУ», котрим запропонували відвідати відомий далеко за межами України дендропарк «Софіївка» в Умані.

Пройнявшися чарівністю та чаклунством парку, ми пили воду з трьох джерел, сподіваючись одразу стати розумнішими, вродливішими і здоровішими. А оскільки охочих втамувати спрагу своїх потаємних мрій було надто багато, то іноді виникали чималі людські «пробки». Схоже, спокійно дізнатися історію створення графом Потоцьким цього райського куточка для своєї дружини Софії і побачити все можна лише у будні дні.

Полюбляють «Софіївку» й місцеві молодята. За легендою, ті, хто після вінчання побуває тут, будуть усе життя щасливі.

Богдан ДОВНИЧ.

З Костополя до Скандинавії

У вчителя Юрія Кравчука з Костополя багато захоплень. Найулюбленіші — альпінізм і туризм. Щоб постійно бути у формі, він займається спортом, загартовується: за будь-якої погоди цілорічно купається в річці. Торік до нього приєдналися його учні.

У багатьох державах побував Юрій Васильович. Але найбільше вражень одержав від подорожі автостопом країнами Скандинавії, де мав нагоду спілкуватися з мешканцями Швеції, Норвегії, вивчати їх звичаї. І, звичайно, розповідати про Україну.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Кримінал

Суданський літак «відпочиває» в Криму

Літак Ан-26 суданської авіакомпанії під контролем винищувальної авіації України було посаджено на аеродром в Бельбеці біля Севастополя. Він прямував на ремонт на київський авіазавод, однак дозвіл на проліт над територією країни, який було видано раніше, втратив чинність.

У зв'язку з інцидентом режим безпеки на авіапідприємствах продовжено на весь період, поки лишатиметься невизначеність щодо заходів США до організаторів вибухів у американських містах, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

Дівчинка їхала до бабусі...

Сто вінницьких правоохоронців було залучено до розкриття злочину, скоєного поблизу села Губник Гайсинського району Вінницької області. Через добу вони затримали підозрюваного у жорстокому вбивстві 11-річної дівчинки.

П'ятикласниця Віка І. поїхала на велосипеді у сусіднє село до бабусі в гості і не повернулася додому. Її понівечене тіло знайшли в лісосмузі поблизу дороги. Убивця-садист завдав 16 ножових поранень, на тілі видно сліди знущань, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК..**

До 18 років — ні димові цигарок!

Акції

За даними статистики, 38 відсотків українських підлітків є споживачами тютюнових виробів. На жаль, діти наслідують нас, дорослих, не лише в доброму, а й у лихому. І, напевно, нині самими лише усними заборонами підлітка не відучити від шкідливої звички. Потрібні дійові конкретні заходи.

До розряду таких належить черговий етап загальнонаціональної програми обмеження доступу неповнолітніх до тютюнових виробів. Цю акцію в усіх містах України, де населення перевищує 50 тисяч, проводить всеукраїнська добродійна організація «Громадська рада з соціальних проблем розвитку покоління, що підростає» за підтримки АТ «Філіп Морріс», Української Асоціації споживачів, Інституту споживачів.

Програма «Стоп продажу сигарет неповнолітнім», до якої залучено 24 тисячі торговельних точок, нагадує продавцям і споживачам, що в Україні законодавчо заборонено продавати тютюнові вироби громадянам, яким немає 18 років.

За словами виконавчого директора Громадської ради з соціальних проблем розвитку покоління, що підростає, Марини Галябарник, торговельні установи, які беруть участь в акції, мають потрібний наочний і тематичний матеріал з логотипом «Стоп продажу сигарет неповнолітнім». Неподалік шкіл поставлено триста «антитютюнових» рекламних щитів соціального змісту, а телебачення демонструватиме відповідні рекламні ролики.

Це не перша спроба всеукраїнської добродійної організації звернути увагу соціуму на проблему дитячого паління. Протягом 1998—2000 рр. у великих містах України проходила кампанія соціальної реклами під назвою «Палити? На це немає часу!». Інший проект — освітня програма «Діалог» — навчає школярів різноманітних ситуаційних вправ, які допомагають дітям протистояти не лише спокусі «дорослої» звички — палінню, а й розв'язувати інші соціальні проблеми віку.

Організатори акції «Стоп продажу сигарет неповнолітнім» сподіваються, що після такого масованого удару по громадській свідомості кількість малолітніх курців у нашій країні якщо не зменшиться, то принаймні не збільшиться.

Щоправда, постає одна проблема — несанкціонована торгівля тютюновими виробами. На жаль, у бабусь на вулиці наші діти купують «заборонений плід» — у пачках і поштучно. Залишається сподіватися лише на високу громадянську свідомість приватних торговців, на те, що вона, ця свідомість, виявиться вищою за комерційні інтереси. І здоровий глузд візьме гору.

Ольга ВІТЕР.

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.
Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».
Зам. 0311172.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець — Верховна Рада України